

Městská
část
Praha 10

EMIL KOLBEN OBRŽEL ČESTNÉ OBČANSTVÍ PRAHY 10

Ocenění, které zastupitelé naší městské části udělili významnému vynálezci, průkopníkovi elektrifikace a úspěšnému průmyslníkovi z Vinohrad, bylo symbolicky předáno.

SOKOL BY NEMĚL PĚSTOVAT POUZE TĚLO, ALE TAKÉ DUŠI

Rozhovor s činovnicí vršovického Sokola Annou Jagošovou o úspěchu cimbálové muziky v Praze, o lásce k sokolovně, o krajanech v Argentině nebo o návratu do Vzletu.

PRAHA 10

OFICIÁLNÍ MĚSÍČNÍK MĚSTSKÉ ČÁSTI | LEDEN 2023 | ZDARMA | WWW.PRAHA10.CZ

MOJE STOPA VE ŠKOLE ZNÁ VÍTĚZE!

Od půlky listopadu do prvních prosincových dnů rozhodovali žáci z Desítky o tom, které projekty se na jejich školách uskuteční. V rámci projektu „Moje stopa ve škole“ se o přízeň hlasujících ucházely desítky skvělých nápadů. Na jejich podporu se na školách vedly intenzivní kampaně, které probíhaly i v online prostředí.

CELOŠKOLNÍ WORKSHOP K MOJÍ STOPĚ NA ZŠ U VRŠOVICKÉHO NÁDRAŽÍ

počítá s termínem na jaře a každá škola na ni dostane příspěvek od městské části ve výši 35 000 korun.

Cílem projektu „Moje stopa ve škole“ je zapojit všechny aktéry do společného díla – vedení školy, učitele, děti a v neposlední řadě i rodiče. Aktivní účast na fungování školy posiluje školní komunitu. Pro žáky je to příležitost přemýšlet o možných vylepšeních školního prostředí, naučit se formulovat a prezentovat své návrhy. Participace je učí odpovědnosti za své okolí, vystupování na veřejnosti a vzá-

jemně komunikaci. Rozvíjí týmovou spolupráci a kreativní myšlení a simuluje demokratický systém, ve kterém se žáci učí základním volebním principům.

Děkujeme všem žákům a žákyním za jejich skvělé návrhy a koordinátorům za nesmírné úsilí, díky kterému bylo možné participativní rozpočet na školách uskutečnit. Na vítězné realizace se už teď moc těšíme.

— Šimona Huitric, oddělení strategického rozvoje a participace

MOJE STOPA VE ŠKOLÁCH – VÍTĚZOVÉ 2. ROČNÍKU

ZŠ Břečťanová – fitness hřiště / ZŠ Jakutská – zesilovač wifi / ZŠ Karla Čapka – popkornovač a školní ples / ZŠ Eden – lavičky na chodby / ZŠ Švehlova – 3D tiskárna / ZŠ Nad Vodovodem – oprava šatny u tělocvičny / ZŠ U Vršovického nádraží – 3D tiskárna / ZŠ Hostýnská – sezení na chodbách / ZŠ U Roháčových kasáren – kostým pandy, maskota školy / ZŠ V Rybníčkách – oprava pítko

POSUZOVÁNÍ TRAMVAJOVÉ TRATI

Zajímáte se o budoucnost plánované tramvajové trati Olšanská–Habrová? Magistrát v prosinci zahájil posuzování tohoto záměru z hlediska vlivu na životní prostředí (EIA). Trať je primárně navržena na území sousední MČ Praha 3 a její příprava souvisí s rekonstrukcí ulice Jana Želivského a vybudováním Jarovské třídy. Až do 12. ledna se k ní může v tzv. zjišťovacím řízení vyjadřovat také veřejnost a spolky na ochranu přírody a životního prostředí.

Podrobnosti k záměru jsou uveřejněny v rejstříku EIA: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_PHA1174. Písemné připomínky je potom nutné adresovat Odboru ochrany prostředí MHMP. Desítky se záměr této tramvajové trati dotýká zejména z hlediska životního prostředí v lokalitě severního okraje Malešického lesa. Již v roce 2021 se městská část Praha 10 ohradila proti umístění klasické smyčky v lesním porostu. Námitky

byly přijaty a ukončení trati je nyní navrženo tzv. úvratí v konečné zastávce nedaleko areálu Auto Jarov.

Městská část si v rámci EIA zkontroluje, že zvolené technické řešení zcela odpovídá dohodě a vzrostlé porosty Malešického lesa nebudou nijak zásadně dotčeny. Součástí akce bude vybudování šesti nových zastávek – Nový Žižkov, Nákladová, Malešická, Nad Kapličkou, Habrová a Sídliště Jarov. Tramvajová trať je navržena v délce 1 300 m. Její přípravy souvisejí se zamýšleným vznikem tzv. Jarovské třídy, která by měla propojit budoucí zástavbu v prostoru někdejšího nákladového nádraží Žižkov s Českbrodskou ulicí. Tím se odlehčí Malešické ulici, což přinese snížení dopravní zátěže a zlepšení ovzduší pro obyvatele sídliště Malešice.

Další EIA, o níž je městská část informována, se týká Zařízení na energetické využití odpadu (ZEVO) Malešice neboli malešické spalovny. Řízení má být otevřeno k připomínkám v prvních měsících letošního roku. O všech podobných řízeních vás budeme pravidelně informovat.

MEZI ŠAMPIONY

Naše městská část získala ocenění „Šampion Zdravých měst, obcí a regionů za rok 2022“. Uspěla tak mezi dalšími zúčastněnými samosprávami, které do svých rozhodovacích procesů aktivně zapojují veřejnost, strategicky plánují svou budoucnost a naplňují zásady udržitelného a zdravého rozvoje.

Skupina „Šampionů“ je nejvyšší úrovní Ligy Zdravých měst a spolu s Prahou 10 se do ní probojoval ještě Kraj Vysočina, statutární města Brno a Jihlava, města Chrudim, Kopřivnice, Litoměřice, Rožnov pod Radhoštěm, Velké Meziříčí, městská část Praha 12 a obec Bory.

Zástupci uvedených laureátů převzali ocenění v Parlamentu z rukou místopředsdkyně Poslanecké sněmovny Věry Kovařové, která celou akci hostila, náměstkyně ministra vnitra Davida Slámy a Petra Švece, ředitele Národní sítě Zdravých měst. Akce se účastnili i další členové asociace a byla spojena s výměnou zkušeností a kontaktů mezi politiky Zdravých měst a místní Agendy 21.

ní počtu míst ve školkách i školách, na pokračování dalšího projektu Drážní promenády, chceme se také podívat na způsoby, jak zlepšit volnočasové aktivity a projekty v sociální oblasti.

Je pravda, že i Praha 10 – stejně jako každý jednotlivec a každá rodina – cítí dopady krize. Rostoucí ceny energií i inflace jsou problémy, se kterými se všichni potýkáme doslova každý den. Není to ale důvod všechny projekty zmrazit, není to důvod vyčkávat. Je to jen chvíle, kdy se všichni musíme chovat maximálně odpovědně, kdy musíme spolupracovat.

Nemůžeme si dovolit vyházet peníze za zbytečnosti, těch se

naopak musíme zbavit. Je to ale skvělá příležitost hospodařit skutečně odpovědně, s ohledem na budoucnost, u každého projektu a u každé utracené koruny přemýšlet, co nám přinese nejen letos, ale i v dalších letech. Je to největší úkol, před kterým stojí současná rada městské části, a je to stejná situace, ve které se nachází desetitisíce obyvatel Desítky.

Mám radost, že jste jako voliči tento složitý úkol svěřili právě nám, protože jsem přesvědčený o tom, že současná vedení Prahy 10 má skvělé předpoklady v téhle výzvě uspět. Na stránkách tohoto měsíčníku máte možnost se dozvědět, co připravujeme, co považujeme za důležité a jak se pokusíme zlepšit život na Desítce v dalších měsících. Budu rád, když si časopis projdete, a přeji vám příjemné čtení,

— Tomáš Pek, 1. místostarosta

MILÉ ČTENÁŘKY, MILÍ ČTENÁŘI,

za sebe i za své kolegy vám přeji šťastný a úspěšný rok 2023. Štěstí v Praze 10 zajistit bohužel neumíme, ale s novým vedením radnice budeme pracovat na úspěších městské části, abyste z nich co nejrychleji mohli těžit, čerpat a třeba i mít radost.

Je celá řada projektů, které budeme dokončovat, mnohé další chceme rozjet. Budeme pracovat na dokončení Staré školy v Olšínách – to potěší nejen rodiče školou povinných dětí, kteří pocítí více míst pro žáky, ale také všechny milovníky této krásné secesní budovy, která konečně přestane „strašit“ a začne být tím, čím si zaslouží – krásnou dominantou Strašnic.

Budeme pracovat i na dalších věcech, které jsme vám před volbami slibovali – na dalším navyšová-

Praha 10 / oficiální měsíčník městské části

Periodický tisk územního samosprávného celku

Městská
část
Praha 10

LEDEN
2023

Vydavatel Městská část Praha 10, Vršovická 1429/68, 101 38 Praha 10, IČ: 00063941

Registrace MK ČR E 11142

Redakce Marcel Pencák, tel.: 267 093 326, e-mail: redakce@praha10.cz

Redakční rada předseda: Adam Šilar, členové: Kristýna Baťová, David Kašpar, Jiří Komrská, Petr Kopecký, David Krůta, Vladimír Novák, Adam Štěpánek, Pavel Šutka

Náklad 75 000 výtisků / **Tisk** SEVEROTISK s.r.o.

Distribuce Česká pošta, s.p. (kontakt při problémech s doručením měsíčníku do vaší poštovní schránky: Jitka Parbusová, e-mail: jitka.parbusova@praha10.cz)

Inzerce Eliška Čepová, e-mail: inzerce@praha10.cz /

Ceník a objednávka: www.praha10.cz/mesicnikpraha10

Vyšlo v Praze 2. ledna 2023 / **Uzávěrka příštího čísla** 13. ledna 2023 / **Vychází** 11x ročně

Kresba na obálce: Vojtěch Šeda

Texty neoznačené jménem autora jsou redakčním dílem. Veškeré náměty, připomínky či nabídky na spolupráci posílejte na výše uvedenou adresu redakce měsíčníku Praha 10.

2 TRAMVAJOVÁ TRÁŤ

ZDROJ: IPR

4 BUDOUCNOST DOMŮ V MALÍNSKÉ

5 ČESTNÝ OBČAN KOLBEN

6 POLITICKÉ FÓRUM

8 ROZHOVOR – ANNA JAGOŠOVÁ

11 KULTURNÍ SERVIS

14 FOTOGRAFICKÁ KOLÁŽ

15 VZPOMÍNKA NA DESÍTKOVOU OSOBNOST

16 KDYŽ ULICE PROMLUVÍ

17 JAK SE PODNIKÁ NA DESÍTCE

18 SPORT PRO VŠECHNY NA ASTŘE

20 DĚNÍ NA DESÍTCE

21 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

22 SVOZ ODPADŮ / INZERCE

23 DESÍTKOVÁ KŘÍŽOVKA

BUDOUCNOST DOMŮ V MALÍNSKÉ

Vedení Prahy 10 chce v Malínské ulici postavit nový objekt určený pro dostupné nájemní bydlení. Vzniknout má na místě současného komplexu bytových domů, jenž je zanebaný, a vzhledem k jeho experimentální konstrukci lo prakticky nelze renovovat. O budoucnosti stavby, kterou má městská část ve svěřené správě, budou zástupci radnice jednat s novým vedením magistrátu.

Objekt ve Strašnicích se dostal do povědomí široké veřejnosti na konci listopadu, kdy ho obsadila skupina squatterů. Ti požadovali, aby v něm vzniklo kulturní a sociální centrum. Poté, co na místo přijeli zástupci radnice v čele se starostou Martinem Valovičem, squatteři pod příslibem dalšího jednání budovu opustili. „Další schůzka se zástupci squatterů proběhla v minulém týdnu a byl jsem překvapený její věcností. Vysvětlili jsme jim, že domy v Malínské se musí zbourat a následně tady plánujeme vybudovat nájemní bydlení. To je řešení, které dá tomuto místu nové, smysluplné využití. Pro účely komunitního a sociálního centra se do konce ledna pokusíme vytipovat jiný vhodný prostor,“ uvedl starosta Martin Valovič.

Blok na sebe navazujících pětipodlažních bytových domů na rohu Malínské a Černokostelecké ulice byl zkolaudován v roce 1961. Domy se budovaly jako experimentální objekty, proto se při stavbě používaly i specifické, nepříliš obvyklé materiály a postupy. I proto budovy nevyhovují současným standardům bydlení, a navíc mají velmi nedostatečné protipožární zabezpečení a statické problémy u některých konstrukcí.

Nevyužívané domy jsou adeptem na demolicí už delší čas. „V Praze je aktuální diskuze o problematice dostupného bydlení, a proto je správné tento prostor proměnit, využít a přijít s kvalitním projektem pro nájemní bydlení. Roste počet lidí, kteří na vlastní bydlení nedosáhnou. Města a městské části mohou a měly by v této situaci pomoci i proto, že takové bydlení má vliv na život a dění ve městě. Byty pro mladé rodiny, ale i klíčové profese do města mohou hodně přinést,“ popisuje Radek Lojda, který je místostarostou Prahy 10 pro bytovou politiku.

DOTACE PRO ZNEVÝHODNĚNÉ DĚTI

Praha 10 vyhlásí dotační program na podporu rodin, které pečují o děti s těžkým zdravotním postižením. V rozpočtu na letošní rok bude pro tento účel vyčleněno celkem 1,2 milionu korun. Znevýhodněné děti budou mít nárok až na 25 tisíc korun za jedno školní pololetí.

Dotace jsou určeny rodinám starajícím se o děti, které jsou držitelé platného průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP/P, plní školní docházku denní formou a mají trvalé bydliště na území městské části Praha 10. Jejich zákonní zástupci mohou radnici žádat o 20 tisíc korun na pololetí, pokud dítě plnilo školní docházku denní formou ve škole specializované na vzdělávání žáků se zdravotním postižením, a o 25 tisíc korun v případě navštěvování školy nespécializované.

Radnice tento dotační program vyhláší tradičně každý rok a setkává se s velice kladnými ohlasy. „Jedná se o adresnou pomoc těm, kteří ji opravdu potřebují. Péče o dítě s těžkým zdravotním postižením je nesmírně náročná nejen psychicky a fyzicky, ale i finančně a já věřím, že naše dotace rodičům pomůže překonávat překážky jejich každodenního života,“ říká David Kašpar, místostarosta pro sociální a rodinnou politiku a zdravotnictví. Velký význam dotace spatřuje rovněž v tom, že usnadňuje dětem s těžkým zdravotním postižením docházku do školy, kde se začleňují do kolektivu, a tedy do běžného života. „To samozřejmě může být pro některé rodiny finančně velmi nákladné,“ doplňuje místostarosta Kašpar.

Žádost o dotace se podává zpětně, možné je osobní podání i elektronická forma. Za první pololetí školního roku 2022/2023 je radnice Prahy 10 bude přijímat nyní v období od 1. února do 31. března, za druhé pololetí potom od 1. července do 30. září.

S případnými dotazy na toto téma se můžete obrátit na sociální odbor, a to prostřednictvím e-mailové adresy szp@praha10.cz nebo na telefonních číslech **267 093 226, 267 093 293 a 267 093 598.**

PODZIMNÍ SÁZENÍ

Na Desítce byly vysázeny nové stromy za narozené děti. V oblíbeném projektu, který už od roku 2007 symbolicky věnuje dřeviny čerstvě narozeným občánkům Prahy 10, bude městská část pokračovat i nadále. Výsadby nových stromů chce rozšířit na místa, která jsou sice na jejím území, ovšem nemá je ve správě.

Při tradičním podzimním sázení přibýlo celkem 21 stromů, z toho asi polovina ve Strašnicích, zbývající ve Vršovcích, Malešicích a Záběhlicích. Nejčastějším druhem byla tentokrát víceň chloupkatá, oblíbená jak pro své bohaté jarní květy, tak podzimní barevné listy. Z dalších druhů se uplatnil i jeřáb muk, ale nechyběly ani javory, habry, ořešák, lípa nebo třešeň. Na všechny stromy byly při výsadbě umístěny cedulky s křestními jmény nových občánků naší městské části. Každý strom je věnován maximálně deseti dětem. O strom za svého potomka se obyvatelé Desítky mohou přihlásit při vítání občánků. Radnice nechává maminky a tatínky navrhnout, kde by chtěli „svůj“ strom vysadit, a jejich přání se snaží co nejvíce vyhovět. Mohou pak sledovat, jak dřevina roste s jejich potomkem.

Kromě úspěšného projektu „Stromy za narozené děti“ (celkem již bylo vysázeno přes 4 500 dřevin) klade Praha 10 důraz na péči o stromy zasazené již dříve. Pomáhá k tomu také iniciativa „Adoptuj strom“. V jejím rámci místní občané dobrovolně přebírají starost o konkrétní dřevinu poblíž svého bydliště či pracoviště. „Velmi mě těší nárůst zájmu o tento relativně nový projekt. Rád bych do něj více zapojil ještě organizace dětí a mládeže a další spolky. Základní princip je totiž u obou projektů stejný: zvýšit zájem občanů o své okolí a pomáhat vytvářet kladný vztah dětí k přírodě,“ říká Milan Maršálek, radní pro životní prostředí a udržitelnost.

ČESTNÝ OBČAN KOLBEN

Vynálezce, průkopník elektrifikace a úspěšný průmyslník Emil Kolben je novým čestným občanem Prahy 10 in memoriam. O udělení této pocty rozhodli zastupitelé městské části letos v červnu. Před Vánocemi potom ocenění z rukou starosty Martina Valoviče převzali zástupci zapsaného spolku Kolbenova vila, kteří ho následně předají Kolbenovým příbuzným. V průběhu slavnostního aktu, který se uskutečnil ve Vršovickém zámečku, zazněla i zdravice od manželky podnikatele a vnuka Andréa Kolbenové z Mnichova.

Emil Kolben (1862–1943) žil od počátku 20. století se svou rodinou v tzv. Červené vile v Hradešinské ulici na Vinohradech. Území dnešní Desítky ale výrazně přerostl – obrazně i doslova. Postupně se vypracoval mezi nejvýznamnější elektrotechniky a podnikatele ve střední Evropě, byl zakladatelem továrny Kolben a spol. a později generálním ředitelem a hlavním akcionářem spojeného podniku Českomoravská-Kolben-Daněk (ČKD).

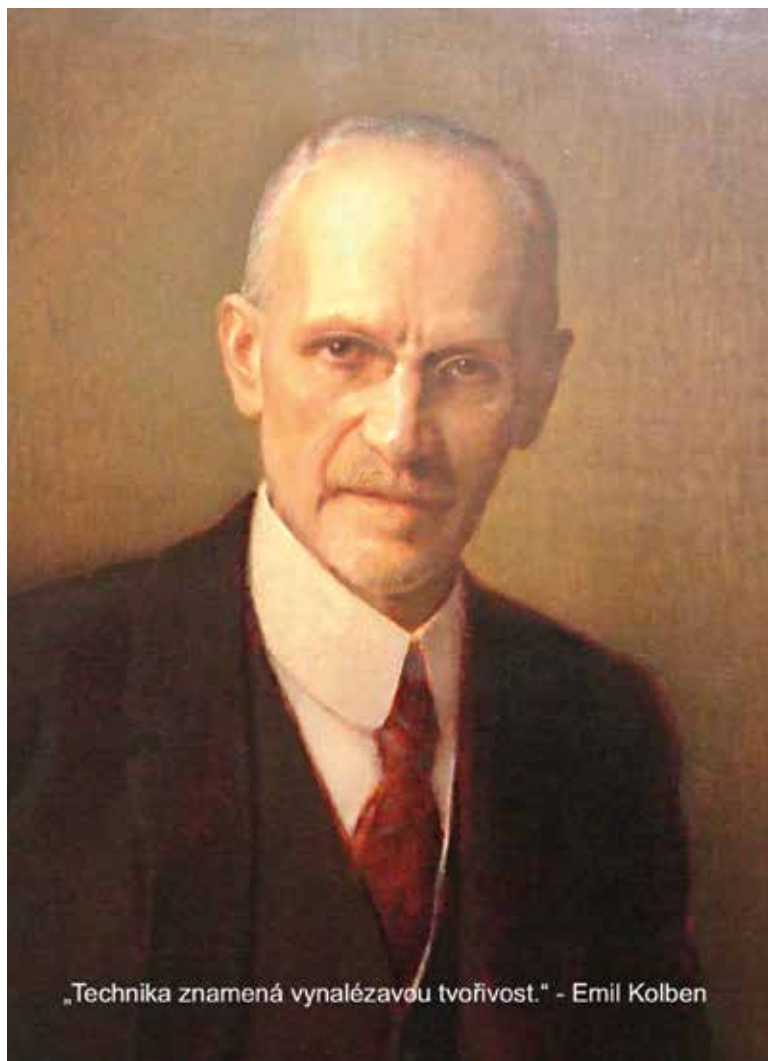
Pocházel z židovské komunity ve Strančicích, vystudoval německou techniku v Praze a díky stipendiu podnikl studijní cestu po Evropě. Poté strávil pět let v USA, kde se stal mimo jiné spolupracovníkem Thomase Alvy Edisona. Pod Kolbenovým vedením se v roce 1891 uskutečnil experiment s přenosem třífázového proudu na dosud největší vzdálenost. Při něm se potvrdilo, že může být elektrifikován celý svět...

„Pane Emile Kolbene, vítáme vás do galerie čestných občanů Prahy 10. Budete ji sdílet s takovými osobnostmi, jako byli Karel Čapek, Jan Kotěra, Jiří Kolář a další. Věřím tomu, že se stanete ozdobou této galerie

ČESTNÉ OBČANSTVÍ PŘEVZAL V ZASTOUPENÍ LAUREÁTOVÝCH PŘÍBUZNÝCH MIROSLAV JIŘÍK, PŘEDSEDA SPOLKU KOLBENOVA VILA (VLEVO). PŘEDÁVAL STAROSTA MARTIN VALOVIČ.

a budete nám všem připomínat, jak je důležité být důsledný a poctivý ve svých věcech,“ shrnul význam ocenění starosta naší městské části Martin Valovič. Předseda spolku Kolbenova vila Miroslav Jiřík ve své řeči označil laureáta za strůjce velkolepého podnikání, které ovlivnilo hospodářský vývoj v českých zemích na celá desetiletí: „Značku ČKD

„Technika znamená vynalézavou tvořivost.“ - Emil Kolben

nebo výraz ‚jdu do kolbenky‘ zná u nás snad každý. Přesto o samotném Kolbenovi nevíme skoro nic. Jeho jméno nebylo připomínáno, jeho význam byl zapomenut. Fašismu vadil jako Žid, komunismu jako podnikatel.“ Připomněl tak, že Emil Kolben byl se svou rodinou deportován do koncentračního tábora Terezín, kde roku 1943 ve věku osmdesáti let zemřel.

Zapsaný spolek Kolbenova vila se aktivně věnuje připomínání Kolbenova odkazu a je v kontaktu s jeho pozůstalými, již ho pověřili převzetím čestného občanství. Ve vile v Hradešinské ulici spolek letos pořádá zážitkovou výstavu u příležitosti 160 let od narození technického génia. V budoucnu chce objekt veřejnosti zpřístupnit trvale jako vzdělávací a inovační centrum.

ZDRAVICE OD PANÍ ANDRÉE KOLBENOVÉ

Vážený zastupitelé Prahy 10, vážený pane starosto,

děkuji vám za udělení čestného občanství našemu přímému předkovi Emilu Kolbenovi. Velmi si vážím vaší snahy a odhodlání vrátit našeho dědečka mezi významné osobnosti našich i světových dějin po bok Edisona, Tesly, Křížika, Batí a dalších. Věřím, že vaše spolupráce se spolkem Kolbenova vila na přeměně Červené vily ve vzdělávací a dokumentační centrum Emila Kolbena, otevřené široké veřejnosti, toto splní a vrátí našemu úžasnému předkovi význam, který mu náleží. Z Mnichova vás zdraví Andréa Kolbenová.

Ustavující zastupitelstvo mělo tři kuriozity: 1. TICHŮ. Nikdo z nového vedení neprozradil své vize, např. o avizovaném dokončení privatizace bytů, stěhování úřadu z důvodu kritického stavu budovy radnice, řešení zoufalé nedostatečné kapacity ZŠ již pro příští školní rok (!), energetické problematice týkající se chodu domovů seniorů, ZŠ a MŠ.

2. FINANČNĚ SI POLEPŠIT. Z 26 mandátů nové koalice je 14 uvolněných, z toho 5 místostarostů. A to vzdor tomu, že před 4 roky sám místostarosta Tomáš Pek (dříve TOP 09, nyní Společně) hlásal, že „Není nutné, aby byli místostarostové více než 2, protože je velice nízká pravděpodobnost, aby třetí, čtvrtý, pátý (...) vůbec kdy starostu (...) zastupoval. Je to zcela nadbytečné, je to spíš důvod finančního ocenění, nikoli funkčního řízení městské části.“

3. PODPORA SPD novému vedení radnice. SPD proto očekávala zvolení Jana Čížka, vydavatele dehonestační tiskoviny „Na vlastní oči“, do Výboru pro životní prostředí. Po pirátském, téměř hodinovém monologu, že by zvolením došlo k popření základních morálních principů, ke zvolení extrémisty nedošlo. Více na: www.Pirati10.cz.

— **Mgr. Michal Kočí**
zastupitel, Piráti

Přeji všem klidný vstup do roku 2023 také z pozice nově zvoleného radního pro životní prostředí a udržitelnost. Ve své nové roli plánuji navázat na mnohé dobré kroky učiněné v těchto oblastech již dříve, současně jsem si realisticky vědom toho, kde Desítka „tlačí bota“. A to především v každodenních záležitostech čistoty města a odpadového hospodářství.

S úřadem chystáme efektivnější způsob úklidu frekventovaných prostranství a ve spolupráci s magistrátem průběžně žádáme o navyšování svozu tříděného komunálního odpadu. Těší mě, že roste zájem veřejnosti třídit bioodpad! Společně se správci komunikací připravíme plán nových uličních stromořadí. Stromy budeme nejen sázet, ale také zalévat. V rozpočtu na rok 2023 hledáme finance na opravu mobiliáře Malešického parku.

Z hlediska udržitelnosti mohu slíbit další podporu ekologické osvětě. Radnice zde může být hrdá na mnohé své výsledky. Klíčová je v tomto spolupráce s místními organizacemi a zapojování veřejnosti do věcí veřejných. Udržitelný rozvoj na Praze 10 není fráze, ale veličina, se kterou pracujeme ve prospěch místní kvality života.

— **Ing. Milan Maršálek**
uvolněný člen rady, VLASTA
a STAN s podporou KDU-ČSL

Miss „Bezpáteř“ Prahy 10. Letos jsem měl tu čest, jako nově zvolený zastupitel, být svědkem jedné velmi neobvyklé soutěže. Navoskovaný taneční parket naší reprezentativní radnice, která je vskutku výkladní skříní úsilí a píle mých předchůdců, poskytl skvělý prostor pro nejezen taneček.

První soutěžící byla zkušena Vlasta. Té se k velké smůle nepodařilo protančit do národní soutěže. Možná právě to přimělo soutěžící odhodit páteř, zapomenout na „Návrat kmotrů“ a svým zrádcům odpustit i tu dýku do zad.

Slušným soupeřem je ovšem Koalice. Ta před novým ročníkem soutěže potupně odstřelila kapitánku i místokapitána svého týmu. Výhry jsou však lákavé, a tak druhá taneční otočka o 180 stupňů může přinést fenomenální bodové ohodnocení.

Nepodceňujeme však ani naše soutěžící v páru „Otec a dcera Štěpánek-Hauffenová“. Královskou disciplínou Miss bývá promenáda v plavkách. Ta naše však neodhaluje fyzickou krásu, ale mnohem víc – charakter! Tančit za jeden tým a plivat na druhý, ale hned po dotančení se k němu ochotně přidat, to je majstrštyk.

A jakého vítěze v této obskurní soutěži vybere naše porota?

— **Ing. et Ing. Vladimír Novák**
zastupitel, ANO 2011

Zaměstnali byste ve firmě člověka, který Vám při přijímacím pohovoru vědomě neříká o sobě pravdu? Určitě ne. Současnému vedení městské části při výběru vedoucího Odboru majetkoprávního to však vůbec nevažilo! Jedná se o jednu z klíčových manažerských pozic na radnici. Odbor, potažmo jeho vedoucí, rozhodují o investicích v řádu stovek milionů korun. Profil kandidáta by proto měl být naprosto bez morální úhony.

I přes jasné písemné upozornění Pirátů, kteří si na uchazeče o uvedenou pozici vyžádali reference u jeho předchozího zaměstnavatele, že uvedený kandidát komisi podal zkreslené/nepravdivé informace o svých dosavadních zkušenostech, byl uvedený uchazeč koalici Společně (ODS a TOP 09) a Vlasta na uvedenou vedoucí pozici vybrán. Předchozí zaměstnavatel z oboru stavebnictví projevil po našem zjištění nesrovnalostí v životopise jeho zaměstnance afektovanou lítost nad jeho odchodem a vřelá doporučení jeho kvalit.

Budeme kontrolovat, zda se nejedná o náznak případné nadstandardní družby mezi novým panem vedoucím a jeho bývalým zaměstnavatelem při stavebních zakázkách. Třeba při rekonstrukci radnice.

— **Ing. Jana Komrsková**
zastupitelka, Piráti

Jako nová zastupitelka jsem dostala příležitost zastupovat zájmy Vás, občanů Prahy 10. Falešné iluze o tom, jaká je politika, nemám. Přesto jsem zaražená z toho, jak na radnici Prahy 10 funguje nové vedení a jak nekompetentně se chovají dlouholetí komunální zastupitelé v současné koalici.

Již na ustavujícím zastupitelstvu mě nemile překvapil způsob jeho řízení, neschopnost koaličních partnerů reagovat na dotazy opozice, obrovské množství často nesmyslných uvolněných funkcí, to, že nebyl zvolen ani předseda kontrolního výboru, který je povinný ze zákona. Další zastupitelstvo je plánováno až na leden, přestože pan starosta veřejně proklamoval, že bude svoláno v prosinci. To vše v situaci, kdy Praha 10 nemá rozpočet, a vstupuje tak dobrovolně do rozpočtového provizoria...

Dne 7. 12. večer jsem se dozvěděla o zasedání kulturní komise, jejíž jsem členkou. O jejím svolání mě však nikdo neinformoval. To jen dokresluje nový styl vedení naší městské části. Tímto se omlouvám všem občanům, které zastupuji, že mi nebyl umožněn výkon mandátu.

— **Mgr. Zuzana Lajksnerová**
zastupitelka, Piráti

Arogantní přístup k občanům. Jak jinak nazvat první zasedání zastupitelstva. V době energetické krize, bobtnající inflace a období, které bude pro občany velmi náročné, si koalice (Společně, Vlasta) schválila devět uvolněných členů rady, včetně pěti místostarostů. K uvolněným členům přidejte potřebný aparát a desítky milionů korun za volební období jsou pryč. Tyto peníze by se daly vynaložit lépe, např. na obnovu lékařské či zubní pohotovosti.

Vrcholem je odměna pro přeběhlíka J. Štěpánka (nyní za ODS), který za funkci předsedy výboru dostane měsíčně 68 000 Kč. Pikantní je, že za tyto peníze není schopen ani výbor řídit. Hned první zasedání skončilo fiaskem, když nebyl schválen program.

Třešničkou bylo jmenování Adama Šilara do uvolněné funkce za stejné peníze. Jeho povinností je totiž sepsání jedné zprávy ročně. Otázky na svoji kvalifikaci nezodpověděl.

— **Mgr. Ing. Martin Kopecký**
zastupitel, ANO 2011

PSÍ A KOČIČÍ VÁNOCE

Ani doslova psí počasí nepřerušilo nádhernou předvánoční tradici v Heroldových sadech. Stejně jako v předchozích letech tu v oplocené části parku měli svůj vánoční stromek psi a kočky. Ve středu 21. prosince zde proběhla tradiční sbírka věcí pro útulky, která se o tato zvířata starají. Kvůli dešti se nakonec celá akce musela přesunout od stromečku do altánku, ale i tak se vydařila. Za tři hodiny zde dobrosrdeční dárci nashromáždili značné množství různorodých granulí, konzerv, pochutin, ale také třeba vyřazených dek, pelíšků, obojků či hraček.

Všechny donesené věci poputují do vybraných útulků prostřednictvím občanského sdružení PESOS, které soustředí svou činnost na opuštěná či týraná domácí zvířata. Kromě dárců patří velké poděkování za tuto bohuželbo událost paní Evě Eisnerové, dobré duši celého parku, kde působí jako správkyňe. Na pořádání akce se podílela také radnice Prahy 10.

VÝMĚNOBUDKA

Ve Strašnicích vyrostlo samoobslužné místo na „swapování“, jak se dnes moderně říká. Je to žlutá police v parku Skalka, osazená přímo na plot dětského hřiště Nedvězská. Můžete v ní swapovat neboli měnit knihy (zde nejlépe dětské), hračky a další malé předměty z domácnosti. Zkrátka, v budce dostávají druhou šanci věci, které už někdo nepotřebuje, ale jínému by ještě mohly posloužit. S nápadem na budku přišli členové

Spolku Na Padesátém, kteří ji realizovali v rámci „Zásobníku projektů – partnerství pro Prahu 10“. To je tradiční grantový program městské části na úpravy či oživení veřejného prostoru na základě návrhů občanů. Loni radnice tímto způsobem finančně podpořila dohromady 31 projektů celkovou částkou 600 000 korun. Nová „výměnobudka“ se rychle setkala s velkým zájmem a pozitivním ohlasem, přijďte si ji také vyzkoušet!

Městská část Praha 10 pořádá kurzy
PRO SENIORY PRAHY 10

JAK PRACOVAT S CHYTRÝM TELEFONEM

od 6. 2. do 20. 2. 2023
I vždy v pondělí a ve středu

I. kurz **8.30–10.30 hod.**
II. kurz **11.00–13.00 hod.**

Kurzy budou probíhat v radničním salóňku Úřadu MČ Praha 10 v ulici Vršovická 68, Praha 10, v 5. patře budovy B.

SVŮJ MOBIL S SEBOU!
Kurzy jsou určeny pro seniory s trvalým bydlištěm na území městské části Praha 10 a jsou pro ně **BEZPLATNÉ**.

I Přihláška ke stažení na webu MČ Praha 10 nebo si ji vyzvednete v informačních kancelářích ÚMČ Praha 10 a vyplněnou přinese osobně.
II Registrace na kurzy bude probíhat ve středu 1. února 2023 od 8.00 hodin do naplnění kapacity osobně v informační kanceláři na adrese Vršovická 68, přízemí budovy B. Přijďte s vyplněnou přihláškou! Budete zapisováni dle pořadí, v jakém k registraci přijdete. Po naplnění kapacity nebudou přihlášky u registrace přijímány.

 Městská část Praha 10
praha10.cz

PLEŠ
SOKOLA PRAHA VRŠOVICE

21. LEDNA 2023 • 19 HODIN
VZLET — HOLANDESKÁ 669/1, PRAHA 10

- K TANCI A POSLECHU HRAJE – BIG EVR BAND, ROCKOVÁ KAPELA SVAČINA, CIMBÁLOVÁ MUZIKA TRNKA
- TOMBOLA
- PŘIJÍDE SE POBAVIT VE SPOLEČENSKÉM ODĚVU
- CENA VSTUPENKY 350,-Kč
- VSTUPENKY K ZAKOUPENÍ NA MÍSTĚ

REZERVACE NA EMAILU: [KANCELAR@SOKOLPRAHAVRŠOVICE.CZ](mailto:kancelar@sokolprahavrsovice.cz)

WWW.SOKOLPRAHAVRŠOVICE.CZ

SOKOL BY NEMĚL PĚSTOVAT POUZE TĚLO, ALE TAKÉ DUŠI

Anna Jagošová zastupuje tu větev Sokola Vršovice, která stále není mezi veřejností příliš známá. V útulné sokolovně ji nepotkáte v tělocvičně na zíněnce nebo pod vysokou volejbalovou sítí, ale spíš v klubovně za cimbálem. Necvičí, ale spolu s dalšími hudebníky muzicíruje. Není to nic zvláštního, protože folklor a kultura vůbec zde zastupily kořeny už hodně dávno. A od tradice není daleko k sokolské historii, která také patří k zálibám vzdělatelky vršovické jednoty. Nedávno o ní sepsala knihu a nyní ji přetavila v zajímavou a poučnou výstavu.

Jak jste se stala sokolkou?

Úplnou náhodou. Dlouhou dobu jsem totiž měla představu, že Sokol jsou důchodci v nátělnících, kteří běhají pod kruhy a skáčou přes kozu. Nikdy mě nenapadlo, že se k Sokolu dostanu přes folklor. Když jsem se v Praze začala učit hrát na cimbál, chodil do stejné třídy Martin Molčan. Ten mi nabídl, abych si přišla zahrát do cimbálové muziky Kyčera, jedné ze tří, které působí právě při vršovickém Sokole. Takže jsem do této instituce poprvé vstoupila jako muzikantka a folkloristka a docela dlouhou dobu mi vlastně bylo jedno, že se kolem mě cvičí. Pak jsem začala studovat etnologii a bohemistiku a dostala jsem se k brigádě v Tyršově domě. Tam za mnou přišli kluci

Lukáš Křemen a Marek Manda a oslovili mě, zda bych se nechtěla stát členkou krojované Sokolské stráže. Výcvik probíhal u Hradní stráže a možná to bude znít divně, ale učili jsme se klást věnce, nosit prapory a zvládat další ceremonie, které k Sokolu patří. Právě díky lidem, kteří byli stejně staří jako já, jsem zjistila, že se někdo zajímá také o historii Sokola, o okolnosti vzniku sokoloven, o to, jak se před sto lety slavily šibřinky a jak to budeme dělat dneska, aby to mělo smysl. Přes tuto mladou generaci sokolů jsem se dobrala k podstatě sokolství.

Váš vztah k cimbálu souvisí s rodinnými kořeny?

Můj tatínek pochází z Horňácka a v Praze se ocitl kvůli vojně, zatímco maminka sem přišla z východních Čech jako kancelářská síla u ředitele podniku Tuzex. Nakonec usoudili, že hlavní město pro ně bude z hlediska společného života nejvýhodnější. Kus mého dětství se ale odehrával kolem folkloru, a to pod vlivem tatínkova rodného kraje, kde dodnes hraje v cimbálovce.

Ve vršovickém Sokole zastáváte funkci vzdělatelky. Co si pod tímto pojmem máme představit?

Někoho, kdo má na starost kulturu. K základním principům Sokola patří, že by se nemělo

pěstovat pouze tělo, ale také duše. A ta duše, respektive nejrůznější kulturní akce, to je moje pole působnosti.

Sokolové vyznávali vždy ideály národní samostatnosti a demokracie, za něž neváhali položit i život. Patří k té Vaší roli také nějaká „občanská nauka“, jak jsem si to osobně nazval. Řeší se ještě v Sokolu tyto záležitosti?

U nás ve Vršovcích si především připomínáme Památný den sokolstva. Odkazuje k noci ze 7. na 8. října 1941, kdy bylo do koncentračních táborů deportováno 1 500 sokolů, z nichž se konce války dožila jen hrstka. K pietnímu aktu, který u naší sokolovny každoročně probíhá, zveme i žáky z okolních základních i středních škol. Je to jedna z možností, jak oslovit veřejnost a představit jí naši historii a tradici. Podrobný popis historie vršovické jednoty je k dispozici také na našich webových stránkách, takže s ní mohou pracovat i učitelé v hodinách dějepisu. To je takový základ, dál už je to obtížnější. Sportování a cvičení je tady tolik, že na osvětu a kulturu při něm není moc čas. Snažím se tedy hledat různé skupinky a zaplňovat je. Nyní se nám povedlo vytvořit výstavu o historii naší jednoty, která je umístěna na galerii. Obsahuje i kvíz, takže při závodech a soustředěních se tady mohou děti zabavit a ještě se něco naučit. Záleží na trenérech a cvičitelích, jak této možnosti využijí.

Kdo patřil k hrdinům historie vršovického Sokola?

Při zakládání naší jednoty v roce 1870 byl dr. Miroslav Tyrš, který se pak až do konce

svého života účastnil i všech zdejších významných výročí, což nebyla úplná samozřejmost. Vršovickými hrdiny první světové války byli legionáři, za všechny jmenujme Lumíra Březovského. To byl chlapec, který tady cvičil, potom byl poslán do Paříže, aby se vyučil na číšníka. Po vypuknutí velké války narukoval k dobrovolnické rotě Nazdar a bojoval proti Rakousku-Uhersku. V prosinci 1914 padl jako úplně první příslušník roty. Bylo mu pouhých šestnáct let a až do konce války zůstal nejmladší legionářskou obětí. Je pohřben v rodinném hrobě na Vršovickém hřbitově. Z meziválečného období si velkou úctu zasloužil každý, kdo se finančně nebo prací zasloužil o vznik nové sokolovny, kterou používáme dodnes. S tím souviselo i úsilí potřebné k vybudování kina Vzlet. Výnosy z jeho provozu potom sloužily právě k pokrytí nákladů na výstavbu sokolovny. Druhá světová válka přinesla utrpení mnoha sokolům. Jedním z nich byl i cvičitel naší jednoty Oldřich Uhlyarik, který prošel koncentračním táborem, ale po návratu hned v květnu 1945 znovu vedl zdejší muže.

Jak významná je dnes role Sokola v naší společnosti?

Jak pro koho a jak kde. Nespornou výhodou mají sokolové v menších městech a na vesnicích. Sokolovna tam většinou představuje centrum dění, kde se pořádají plesy, zábavy a různá občanská setkání. V těchto místech je role Sokola prakticky nezastupitelná po sportovní, ale i společenské stránce. V pražských poměrech se jedná především o sportovní organizaci.

Jaké časy nyní zažívá Sokol ve Vršovických?

Já to mohu hodnotit jen se znalostí posledních deseti let, kdy jsem členkou jednoty. Určitě nám v činnosti nenahrál covid, zároveň to bylo období, kdy jsme mohli provést značné množství oprav. Naše sokolovna je obrovská budova, takže když na jedné straně skončíme, můžeme na druhé zase začít. Je to krásné dědictví, ale i sisyfóvská práce. Každopádně jsme si uchovali členskou základnu, jednota má stále kolem 1 600 členů. Celá Česká obec sokolská čítá dohromady 160 000 členů, takže tvoříme jednu setinu, což je docela významný podíl. Naštěstí pořád máme kde brát nové cvičence, a díky tomu se nám daří vychovávat i olympioniky.

Vaše sokolovna od slavných architektů Aloise Dryáka a Bohumila Hübschmanna letos završí 90 let své existence. Jak Vám v dnešní době vyhovuje, nepotřebovali byste již modernější zařízení? Nebo k Vám také historické ukotvení zkrátka patří, a je to tak v pořádku?

Já mám tuto sokolovnu neskutečně ráda. Znamená pro mě strašně moc, protože tady jsem si poprvé v Praze sedla za cimbál, spolupředala jsem tu svůj první ples, tady jsem pokřtila svoji první knížku, která se týkala sokolského prostředí. Navíc je to krásná budova, baví

mě, jak je členitá. Sám jste viděl, jak jsme se proplétali různými směry, když jsme hledali ty správné dveře. V menších městech jsou sokolovny v podstatě jen velké tělocvičny, ale my máme spoustu dalších prostorů. Velkou zasedačku, kde se dá přednášet, povídat si, je tu klubovna, původně restaurace, kde třeba každý měsíc vystupuje cimbálová muzika, kromě hlavní tělocvičny i sál pro judo. Sokolovnu ke sportování nepotřebují snad jen tenisté, kteří mají kurty venku. Ty se mimochodem nacházejí v místech, kde byl až do sedmdesátých let bazén, který vznikl přebudováním požární nádrže z druhé světové války. A pak ještě házenkáři částečně působí jinde, využívají halu na okraji Heroldových sadů vedle Vzletu.

Mají všechny sporty ideální podmínky pro svou činnost?

V současnosti máme dvanáct různých sportovních oddílů, zatímco sokolovna se stavěla na začátku třicátých let minulého století především pro všestrannost a gymnastiku. Takže třeba lukostřelci by si určitě zasloužili vhodnější sportoviště, nyní také opravujeme kuželník. Obecným problémem je technický stav některých částí sportovních zařízení, protože jsou prostě starší. Navíc musíme dávat přednost rekonstrukcím topení nebo elektrických rozvodů před zvelebováním sportovišť. Naštěstí zrovna lukostřelci tráví při dobrém počasí převážnou část roku na venkovním střílišti.

Které další sporty jsou ve vršovické jednotě zastoupeny?

Jedním z neúspěšnějších je judo v čele s dlouholetým olympijským trenérem Zdeňkem Kasíkem, který se loni rozloučil s kariérou. Dalším výborným trenérem je současný předseda oddílu Jaroslav Banzel. A slávu našeho juda šířili ve světě i na olympiádě naši odchovanci Jaroslav Ježek a Jaroslav Musil. Naší výkladní

skříň je také sportovní gymnastika a stále si velmi zakládáme na rozvoji tradiční sokolské všestrannosti, která má širokou základnu. Zmínili jsme lukostřelce, kteří mají pravidelně skvělé výsledky na mistrovství republiky, daří se i volejbalistům, házenkářům nebo šermířům.

Jaký je zájem o sportování ve Vaší jednotě mezi dětmi a mladými?

Nemůžeme si stěžovat, děti je hodně. Souvisí to se silnějšími ročníky, proto nyní v některých sezónách dokonce chybějí cvičitelé a trenéři. Do některých oddílů už takřka nepřijímáme, třeba volejbalisté už se sem prakticky nevejdují. Čili dnes jsme přesně na hraně poptávky, kterou potřebujeme a kterou jsme schopni pojmout.

Který sport děti láká nejvíce?

Kromě volejbalu se nejvíce hlásí do juda, což je dáno našimi skvělými trenéry, ale obecně také zářným příkladem Lukáše Krpálka, který s vršovickým oddílem spolupracuje. Tahounem je také cvičení rodičů s dětmi, které je velmi nabitě. Nejen mezi dívkami je setrvalě velký zájem o gymnastiku.

Zaměřujete se také na cvičení seniorů.

Sokolským seniorům se říká Věrná garda. Jsou to celoživotní příznivci sokolství, kteří se ho nechtějí vzdát ani v podzimu svého života. S počty seniorů nám trochu zamával covid, ale to je v této věkové kategorii příznačné i v jiných organizacích a sdruženích.

Vraťme se ke kulturní složce Vaší jednoty. Pro někoho může být překvapivé, že k Vám patří také tři umělecké soubory, konkrétně lidové muziky. Jak k tomu došlo?

Jako první se sem v devadesátých letech přesunula muzika Dolina ze Sokola Zahradní Město. Ta teď bohužel přerušila svou činnost, protože většina členů byla starší osmdesáti let. »

K občasnému muzicírování se tak schází už jen ti z nich, kteří ještě mohou. V roce 1999 vznikla cimbalová muzika Kyčera, která se později také začlenila pod vršovický Sokol. Má spojitost s Dolinou, s níž vždy nějakým způsobem spolupracovala. A do třetice máme muziku Trnka, což je velice mladé těleso, které vzniklo odstěpením části muzikantů z Kyčery. Čili muziky se nám tady tak nějak množí samy ze sebe. A proč se jim daří zrovna ve Vršovicích? Právě tady vznikla tradice besed u cimbalu každou první středu v měsíci, takže pražská folklorní veřejnost je zvyklá, že se tady něco děje. Důležité je pro nás i to, že můžeme zkoušet na stejném místě, kde potom vystupujeme. Rádi reprezentujeme Sokol, protože nám umožňuje cestovat s muzikou po republice. Na přelomu května a června také jezdíváme na setkání sokolů v rakouském Oetzu, což je obec, v jejíž blízkosti tragicky zahynul Miroslav Tyrš. Sokol má také určitý systém grantů, který nám velmi pomáhá i s opravou hudebních nástrojů, protože dát do pořádku cimbal nebo kontrabas vyjde poměrně drahé.

Jak konkrétně vypadá soubor Kyčera, jehož jste členkou?

Aktuálně je nás pět. První houslista neboli primáš má celou muziku na starost z uměleckého hlediska, pak je tam druhý houslista tercáš, který ho doplňuje. Víolista, tedy kontráš, má společně s basistou na starost harmonii a mezitím si všelijak probublává můj cimbal. Pět hudebníků je pro nás dostačující počet, i když zároveň nejmenší možný, aby se nám příjemně hrálo. Vršovickému Sokolu jsme věrní, trénujeme tady i hrajeme a považujeme se za sokolskou muziku, občas doprovázíme i různé folklorní soubory.

Cestujete kromě Rakouska i jinam do zahraničí?

Je to tak, ale to už nejsou cesty, kam by nás vysílal Sokol. Díky různým folklorním festivalům jsme však měli možnost poznat víc než polovinu evropských zemí, Rusko, Čínu nebo Indonésii.

Máte širokou paletu zájmů v oblasti folkloru, co všechno zahrnuje?

Já jsem doktorandka na etnologii na Univerzitě Karlově. Mým dlouhodobým zájmem je tanec slovácký verbuňk, o němž jsem napsala i knihu. V tomto měsíci mi vychází nová o dětském slovesném folkloru. Povedlo se mi spojit folklor, Sokol a svůj pracovní zájem tím, že předmětem mé dizertace jsou krajani v zahraničí. Kromě cestování s cimbalovkou jsem se tedy významně „rozcestovala“ sama. Strávila jsem měsíc v Chicagu a stejnou dobu v Buenos Aires, kam se teď budu na další tři měsíce vracet. Najednou se to všechno začíná prolínat, protože tamní české komunity jsou odrazem našich domácích zvyklostí. Najdete u nich folklorní soubor, ale také sokolovnu. Nejdřív to pro mě bylo překvapení, ale postupně poznávám, že to vůbec není zvláštní.

Jaký úspěch má cimbalová muzika v Praze?

Velký, a to z jednoho prostého důvodu – folkloristů je tady hodně, především v řadách studentů z Moravy nebo z jižních a západních Čech. Když se sem mladí z těchto míst živoucího folkloru přesunou na studia, tak hledají, jak objevit kus folkloru i v Praze. Proto kdyby člověk chtěl, tak v Praze každý druhý den najde besedu u cimbalu, posezení s českou muzikou, vystoupení nebo třeba zkoušku nějaké muziky či souboru. Paradoxně je tady opravdu kde brát. Mě nesmírně těší, že se tak můžu setkávat s folklorem z různých koutů republiky, jsou tady soubory zaměřené na Slovácko, Hanou, Valašsko, zastoupení mají i celé Čechy. My budeme letos v říjnu pořádat ve Vzletu již podruhé Setkání lidových muzik, celkově to bude již 39. ročník. Je to nejstarší pražský folklorní festival představující výhradně lidové muziky z hlavního města, které zpracovávají folklor z celého Česka, případně i Slovenska. Můžeme si vybírat z nepřeberného množství interpretů.

Tím se dostáváme ke Vzletu, který sokolové kdysi vybudovali jako biograf. Dnes jim souhrou různých okolností nepatří, vlastní ji městská část. Funguje jako kulturní instituce, s níž jste navázali úspěšnou spolupráci. Co dalšího ještě chystáte?

Nyní v lednu se poprvé ve Vzletu uskuteční ples Sokola Vršovice, už loni tam měli výroční ples naši házenkáři. V listopadu 2021 jsme se podíleli na oslavách 100 let existence Vzletu, jejichž součástí byl námi pořádaný průvod, který vycházel od sokolovny a končil právě u našeho někdejšího biografu. Občas jsme ve Vzletu hostovali s besedami u cimbalu, také jsem tam křtila svou knížku. Uvidíme, co přijde dál, ale už teď jsem moc vděčná, že se nám po dlouhých desetiletích podařilo znovu vytvořit mezi oběma budovami symbolický most, protože ony k sobě prostě patří.

Chystáte něco i k letošnímu 90. výročí dokončení sokolovny?

Uvažujeme o tom, a pokud nějakou akci vymyslíme, tak by se uskutečnila nejspíš v červnu nebo v září. Rádi bychom totiž při té příležitosti sokolovnu otevřeli, aby bylo možné si ji v klidu a bez zouvání projít.

Jako šéfredaktorka máte na starost také sokolský časopis Vzlet. Co obnáší tato práce?

Vzlet vychází jako časopis župy Jana Podlipného, což je celek, pod který přísluší naše jednota. Je to periodikum s velkou historií a doufáme i s velkou budoucností. Práce na něm je z mnoha důvodů zajímavá. Například se učíme komunikovat napříč generacemi, v tom smyslu, že mně je 26 let a dalším členům redakční rady kolem osmdesáti i víc. Každý máme trochu jiný náhled na svět, na život i na prezentaci toho časopisu, což se snažím přijímat s pokorou, i když mi to občas nejde úplně jednoduše. Nejdůležitější a zároveň nejobtížnější otázkou pro nás je, jak

pojmout obsah, aby zaujal mladší lidi, střední generaci i seniory. Zároveň řešíme způsob distribuce, tedy jakou cestou časopis dostat k co nejvíce lidem, které by skutečně zajímal. Nechceme, aby to byl jen jeden v záplavě plátků, které vám chodí do schránky. Nyní tedy vychází především v internetové podobě a posíláme jej na vyžádání e-mailem. Redakční práce je skutečně výzva, protože naše župa a Sokol obecně opravdu zahrnuje všechny věkové kategorie od 3 do 103 let, a ty je potřeba obsáhnout na 24 stránkách.

Jak je to obecně s prezentací Sokola? Například podobně tradiční organizace Junák je dnes v mediálním prostoru hodně vidět.

Teď nás určitě čeká velký reklamní boom. Blíží se totiž všesokolský slet v roce 2024, jehož logotyp už byl představen na podzim. Velice brzy se to rozjede a v televizi a v časopisech bude vidět něco podobného, co se odehrálo před sletem v roce 2018. Sokol to má nastavené takto ve vlnách. Po sletech to s sebou přináší i období uklidnění, které vždy potřebuje k odpočinku a nabrání nových sil. Jinak významnou změnou bylo před třemi lety přijetí nové vizuální identity Sokola od Vojtěcha Říhy, která zahrnuje i speciálně navržené písmo „Tyrš a Fügner“. Používáme ji na všech našich webových stránkách a interních tiskovinách, nyní by se měla dostat do širokého povědomí veřejnosti právě díky nadcházejícímu sletu.

ANNA JAGOŠOVÁ

Narodila se v Chrudimí, ale od dětství žije v Praze. Vystudovala Gymnázium Evropská s esteticko-výchovným zaměřením, následně absolvovala český jazyk a literaturu, etnologii a sociální dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlově. V současné době je na této vysoké škole doktorandkou Ústavu etnologie a přednáší zde. Je editorkou a spoluautorkou publikace „150 + 1 rok v Sokole Praha Vršovice“ o historii zdejší jednoty (2021) a vydala knihu „U muziky su ja chláp“, která se zabývá současností tance slovácký verbuňk (2022). Jejím nejnovějším počinem je titul „A na co si budeme hrát?“ o dětském slovesném folkloru.

KULTURNÍ DŮM BARIKÁDNÍKŮ

☑ Saratovská 3420/2a, www.kdbarikadniku.cz

so 14/1 15.00

ZDENĚK POLACH A MATÝSEK

představení pro děti

so 21/1 19.00

ŘECKÝ VEČER MARTHY A TENY ELEFTERIADU

Poprvé na Barče, návštěvníci si mohou s chutí zatancovat nebo se naučit řecké tance.

po 23/1 19.00

SETKÁNÍ OSAD NA BARČE

Hrají: Pacifik a Paběrky

st 25/1 20.00

COUNTRY BÁL

Zábavu s výukou country tanců vede Jitka Bonušová, hraje kapela Forbes.

TANEČNÍ ZÁBAVY

ne 14.00

Taneční orchestr Stanislava Douši (8/1), Hvězdný prach (15/1 a 29/1), Taurus (22/1)

út 18.00

Pražští heligonkáři (10/1 a 24/1)

VZLET

☑ Holandská 669/1, www.vzlet.cz

ne 15/1 15.00 a 17.00

TANEČNÍ STUDIO LIGHT: KRABAT

Interaktivní inscenace pro děti od 6 let a dospívající mládež.

ne 15/1 15.00

HOUPACÍ POHÁDKY

Na motivy pohádek ze stejnojmenné knihy Aloise Mikulky. Pro děti od 4 let, hraje Damúza.

ne 22/1 17.00

VZLET MÁ TALENT

Slavnostní přehlídka výtvorů našich kurzů. Můžete se těšit na tradiční výšivky, vernisáž VzletoFoto, živé vysílání Rádía Vzlet a projekce filmů z kroužku animovaného filmu.

út-pá 24-27/1 19.30 (derniéra)

SPOLEČENSTVO VLASTNÍKŮ

Nelítostný boj rozvášněných eg o pozice a dominanci na výsluní společenského jeviště v autorském projektu Divadla Vosto5. Dramatický formát postavený na půdorysu klasické schůze společenství vlastníků bytových jednotek.

so 28/1 19.30

LOVE VOLE!

Jsme silní, nebo slabí? Mladí, nebo staří? Svobodní, nebo otroci? Víme, nebo nevíme? Jsme, nebo nejsme? Na tyto otázky hledá odpověď ve své autorské hře skupina mladých lidí.

VRŠOVICKÉ DIVADLO MANA

☑ Moskevská 967/34, www.vrsovickedivadlo.cz

út 10/1 19.30

SMUTNÁ NEDĚLE

Kabaret života v nesmrtelných písních slavného hitmakera. Hrají: Z. Kalina, K. Bohatová, P. Klimeš, P. Ožana

pá 13/1 a út 31/1 19.30

MLÉČNÉ SKLO

Sebevražda, nebo vražda? Kriminální drama Marka Epsteina, které vám nedá vydechnout! Hrají: M. Dejdar, V. Udatný, Z. Kalina, M. Málková, O. Černý

ne 15/1 15.00

DIVADELNÍ ABECEDA

Děti, poznejte, jak se dělá divadlo! Na Divadelní abecedě Henriety Hornáčkové se tančí, zpívá i hraje.

po 16/1 19.30

SLYŠEL JSEM SOVU ZAVOLAT SVÉ JMÉNO

Dobrodružství městského intelektuála v drsné divočině. Hrají: J. Smutná, P. Klimeš, A. Petráš, O. Černý, V. Pejková, V. Hanzl

út 17/1 19.30

MÁMA ŘÍKALA, ŽE BYCH NEMĚLA

Čtyři generace žen a žádná se nechce podobat své matce! Hrají: M. Málková, D. Černá, R. Fiedlerová, S. Černodrinská

st 18/1 19.30

GIN GAME

Život jako karetní partie v nesentimentální a velmi reálné komedii. Hrají: Z. Kronerová, D. Sitek

čt 19/1 19.30

NÁVOD NA PŘEŽITÍ

Lehce o vážných věcech. Hrají: D. Kolářová, L. Termerová

pá 20/1 19.30

M*A*S*H

„Majore Houlihanová, jsem moc rád, že jste tady.“ Kultovní seriál poprvé na divadle! Hrají: T. Novotný, Z. Kalina, L. Jurek, P. Klimeš, M. Vejdělek, M. Vykus, O. Černý, H. Hornáčková, V. Svojtková, T. Nekudová, V. Hanzl

ne 22/1 19.30

ČAPEK

Inspirováno životními osudy geniálního spisovatele a mimořádného člověka. Hrají: J. Hána, M. Málková, M. Kačmarčík, A. Bílík, P. Tenorová, J. Smutná, S. Jachnická, H. Doulová, V. Janků, I. Koreček, J. Vlasák / J. Szymik, M. Vykus, P. Klimeš, V. Dvořák

st 25/1 19.30

VE DVĚ NA KODAŇSKÉ

Příběh lásky Karla Čapka a Olgy Scheinpflugové. Hrají: P. Tenorová, L. Jurek, S. Jachnická

čt 26/1 19.30

5 ZA 1

Komedie o síle přátelství a ženské solidaritě, která i hory přenáší. Hrají: S. Jachnická, D. Pfauserová, D. Sedláková, D. Černá, T. Vítů

pá 27/1 19.30

PODZIMNÍ SONÁTA

Matka s dcerou, nenaplněné životní osudy v komorním dramatu Ingmara Bergmana. Hrají: D. Batulková, L. Štěpánková, M. Kačmarčík, D. Pfauserová / T. Vítů

ne 29/1 17.00

VČELÍ MEDVÍDKI ZPÍVAJÍ

Známa pohádka opět na divadle. Hraje: Divadlo Věž

po 30/1 19.30

VRŠOVICE JSOU ZLATÝ, ŘEK ´ TATÍNEK

Okouzující vzpomínky na zmizelý svět starých Vršovic očima malého chlapce. Hrají: J. Lábus, L. Nešleha, M. Štědroň

DIVADLO PROJEKT 2

hraje ve Vršovickém divadle MANA,
Moskevská 967/34, www.divadloprojekt2.cz

po 23/1 19.30 (premiéra)

NA SPRÁVNÉ ADRESE

Někdy nestačí jen podat inzerát a přijít na správnou adresu. Hrají: R. Stupková, T. Krejčíř, K. Jandová, L. Ondřej, D. Piskor, B. Maryšková, F. Zahradka, M. Mádlová

STRAŠNICKÉ DIVADLO

Solidarity 1986/53,
www.strasnickedivadlo.eu

út 17/1 9.00 (pro školy a školky)

TROSEČNÍK ROBINSON

Hravé, dobrodružné, činoherně-mimické představení pro děti. Příběh o touze po dobrodružství, o síle představitivosti, o umění přežít v divoké přírodě a střetu odlišných kultur a přátelství. Volně na téma románu Daniela Defoea. Hraje: M. Sochor

čt 2/2 16.00

KOUZLOVÁNÍ S KOUZELNÍKEM PETREM ABSOLONEM

Divadelní představení, malování na obličej, program bude probíhat i v divadelním klubu.

BR DIVADLO

Úvalská 1357/28, Praha 10,
www.brdivadlo.cz

st 18/1 17.17

DOSTALI JSME DÁREK – ZVÍŘÁTKO

Domácí mazlíček není hračka! Jak se o něj správně postarat? Hrají: K. Blažek, M. Kociánová

so 21/1 10.10

VE ŠKOLE ČI NA ULICI NEJSME ŽÁDNÍ ULIČNÍCI!

Zábavná etiketa pro malé i větší s mluvícím kocourem. Hrají: K. Blažek, M. Kociánová

ne 22/1 15.15

POPLETLI JSME POHÁDKU POPŘEDU I POZPÁTKU!

Pomozte Vilíkovi napravit popletené pohádky! Hrají: K. Blažek, M. Kociánová

st 1/2 10.10

BLOUDÍME, HLEDÁME, POKLAD TEN NAJDEME!

Pražské památky pomohou dětem a Vilíkovi najít poklad! Hrají: K. Blažek, M. Kociánová

KINO PILOTŮ

KINO PILOTŮ

Donská 168/19, www.kinopilotu.cz

FILMOVÉ PREMIÉRY

5/1

OSM HOR

Pietro je chlapec z rušného italského města, Bruno je kluk ze zapomenuté alpské vesnice. Jeden se každé léto vrací do hor s rodiči, druhý kopce nikdy neopouští. Sdílejí lásku k majestátním vrcholům, složitý vztah k vlastním otcům a časem i husté plnovoušy. Tak jako příroda roste, usychá a znovu vzkvétá, mění se i jejich přátelství.

12/1

ÚŽASNÝ MAURIC

Mauric je kocour ulice. Všemi mastmi mazaný, pořádně prohnaný a jako každá správná kočka myslí především na sebe. Jednoho dne ovšem zničehonic zjistí, že začíná mít lidské myšlenky, a dokonce že opravdicky mluví. A není sám! Krysy z místního klanu jsou na tom stejně, začaly mluvit, být inteligentní a zajímat se o vzdělání.

19/1

BABYLON

Hudební film s hvězdným Bradem Pittem je zasazen do Hollywoodu na konci dvacátých let minulého století. Zachycuje dobu přechodu od němých filmů ke zvukovým a prolínají se v něm osudy fiktivních postav i skutečných osob.

26/1

VÍLY Z INISHERINU

Na odlehleém ostrově západně od pobřeží Irska sledujeme celoživotní přátele Pádraica a Colma, kteří se ocitnou v nejednoduché situaci, když Colm nečekaně jejich přátelství ukončí. Pádraicovy opakované snahy o urovnání však jen posilují odhodlání bývalého přítele. Když dá Colm zoufalé ultimátum, události rychle eskalují s šokujícími důsledky.

KINO SENIORŮ

každé pondělí od 16.00, za zvýhodněné vstupné 75 Kč

2/1

VRAŽDA V LONDÝNĚ

V londýnském West Endu padesátých let se náhle zastaví plány na filmovou verzi divadelního hitu poté, co je zavražděn jeden z klíčových členů štábu. Případu se ujmou světem unavený inspektor Stoppard a snaží se začátečnice strážnice Stalkerová.

9/1

HRANICE LÁSKY

Hana (Hana Vagnerová) začíná cítit, že její vztah s Petrem (Matyáš Řezníček) se pohybuje v příliš zajetých kolejkách. Rozhodne se ho tedy osvěžit a začne s Petrem sdílet své erotické představy a tajné sny. Od vyprávění je pak už jen krůček k činům – ke zkoumání vlastní intimity, k zážitkům s jinými partnery a ke stále intenzivnějšímu hledání hranic, za které se dá v lásce a sexu zajít...

16/1

IL BOEMO

Historický velkofilm je inspirovaný skutečným příběhem Josefa Myslivečka, jednoho z nejvyhledávanějších hudebních skladatelů druhé poloviny 18. století. Diváky zavede do slunné Itálie, kde Mysliveček žil, tvořil, stal se legendou, ale také zemřel v zapomnění.

23/1

AMERIKA

Eli pracuje jako plavečkový trenér v Chicagu a až zpráva o smrti otce jej donutí vrátit se do rodného Izraele. Zdá se, že si ke své minulosti chová odstup, ale i přesto se rozhodne kontaktovat kamaráda z dětství Jotama. Obnovení starého přátelství spustí sérii událostí, které všem zúčastněným navždy změni život.

30/1

FABELMANOVI

Projekt Stevena Spielberga je částečně autobiografický snímek o jeho dětství a dospívání, vyprávěný optikou mladého začínajícího filmaře. Drama sleduje Sammyho Fabelmana, který vyrůstá v poválečné Arizoně, kde zkoumá a poznává, jakou moc mají filmy. Navzdory všem nepřízním osudu a překážkám, které mu stojí v cestě, se Sammy ponoří do své vášně a filmování se mu stane životní cestou.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PRAHA

Vstup na akce je zdarma. Počet míst je omezen. Čtenáři s platným čtenářským průkazem mají přednost.

☛ Dům čtení, Ruská 1455/192, www.mlp.cz

po 9/1 16.00

ČTENÍ POHÁDEK V KNIHOVNĚ

Přijďte si poslechnout pohádky do knihovny. Číst je tentokrát bude dědeček Bohouš. Akci pořádá nezisková organizace Mezi námi, která usiluje o podporu setkávání mladších a starších generací.

čt 12/1 17.00

FILM O PÁTÉ: PUTINOVY DĚTI

V roce 2013 přijalo Rusko zákon proti „propagaci homosexuality“ mezi mládeží. Mladí gayové a lesby se tak stali „chybou systému“

a jejich šikana získala posvěcení z nejvyšších míst. Internetová stránka Děti 404, kterou založila Elena Klimovová, zveřejňuje vzkazy mladých lidí, kteří se kvůli své orientaci stávají obětmi drsné šikany. Režie: P. Loparev, A. Kurov (Rusko, 2014).

☛ Pobočka Korunní 2160/68

každé út 14.00–15.30

NAPIŠTE SI ÚKOLY V KNIHOVNĚ: ČEŠTINA PRO DĚTI

Děti, zbystřete! Nechce se vám psát úkol z češtiny doma? Nebo si nevíte rady a potřebujete něco vysvětlit? Pak jsme tu právě pro vás. Akce je vhodná i pro cizojazyčné děti, které ovládají angličtinu či ruštinu.

po 9/1 18.00

ČTENÁŘSKÝ KLUB: JANA PONCAROVÁ

Chtěli byste se podělit o své dojmy z přečtených knih, získat tipy na dobré knihy či poznat nové přátele? Přijďte do čtenářského klubu v Korunní. Na lednové schůzce se zaměříme na spisovatelku Janu Poncarovou, jejíž knihy si všimají zajímavých osudů žen z české historie.

DONÁŠKOVÁ SLUŽBA PRO SENIORY

Bydlíte poblíž knihovny, ale z důvodů, jako je náledí, bolest či nachlazení, si do pobočky nemůžete dojít? Obraťte se na svého knihovníka s prosbou o donáškovou službu. Momentálně funguje na pobočkách Korunní, Skalka a Dům čtení.

TRMALOVA VILA

☛ Vilová 91/11, www.trmalovavila.eu

VÝSTAVY

JAN KOTĚRA – UČITEL BYDLENÍ

Stálá expozice a výstava s nábytkem Jana Kotěry, která připomíná 150. výročí architektova narození.

po 5/12 – ne 15/1

MĚSTEČKA NA DLANI

Výstava o historii a pamětihodnostech městeček ve Středočeském kraji (Miličín, Liběchov, Trhový Štěpánov, Mšeno a další).

po 16/1 – ne 26/2

OTEVÍRÁNÍ PRVNÍCH BRAN PRAHY, ČESKÉHO KRUMLOVA, TELČE

Výstava k úvodnímu projektu cyklu Otevírání bran světových památek UNESCO.

VLC WALDES

☛ Moskevská 262/57, www.vlcwaldes.cz

po 9/1 18.30

NÁRODNÍ SOUTĚŽ FOTOGRAFIE 2022

Svaz českých fotografů uvádí reprízu výstavy nejstarší a zároveň největší tuzemské fotosoutěže. Vstupné dobrovolné.

út 17/1 18.30

OSM KUSŮ BROKÁTU – JEMNÁ CESTA KE ZDRAVÍ

Setkání s léčitelkou, učitelkou a autorkou stejnojmenné knihy Evou Marií Šámalovou. Vstupné dobrovolné.

út 24/1 18.30

ŽIVOT MEZI ESKYMÁKY

Setkání s jedinými českými obyvateli Grónska manžely Klempířovými v pořadu Na kávé s Otomarem Dvořákem.

DIVADLO MIRIAM

☛ Ke Strašnické 1000/10

(areál kostela Neposkvrněného početí Panny Marie), www.divadlomaj.cz

ne 15/1 a 22/1

HRNEČKU VAŘ ANEB DVĚ POHÁDKY PRO MLSNÉ JAZÝČKY

Premiéra představení Vlastimila Pešky, které se skládá z dramatisace klasické pohádky „Hrnečku vař“ a autorovy pohádky „O mlsné Kateřině“. V obou je hlavním prostorem kuchyně! Hraje Divadlo Máj Praha, pro děti od 3 let, 35 min bez přestávky s následnou dílničkou (výroba hrnečku).

MILÍČOVA KAPLE

☛ Rektorská 715/54, www.facebook.com/milicovakaple

pá 6/1 19.00

ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

Slavná skladba Jakuba Jana Ryby, hraje Chrástecká lidová muzika a Naše Máma.

čt 19/1

PRALES

Folk a blues, písně známé i neznámé v osobitě úpravě. Účinkují: Lenka Studená (zpěv, perkuse), Renata Bulvová (zpěv, flétna) a Pavel Charvát (kytara).

PODMANIVÝ ADVENT NA DESÍTCE

Čas čekání na betlémskou hvězdu a vánoční naději jsme si po dvou letech konečně zase naplno užili. Ke kouzelné adventní atmosféře přispělo také několik akcí, které pro veřejnost připravila městská část, v některých případech společně s místními občany nebo kulturními organizacemi. Rozsvítili jsme několik vánočních stromů a hlavní událostí bylo premiérové Vánoční městečko na náměstí Svatopluka Čecha. Snad si přátelská setkání, dobrou náladu a rozzářené oči z těch dní uchováme i v novém roce.

1-3 / VÁNOČNÍ KONCERT KLASICKÉ HUDBY
V KOSTELE SV. VÁCLAVA

4-7 / VÁNOČNÍ STROMKY DĚTÍ Z MATEŘSKÝCH
A ZÁKLADNÍCH ŠKOL, KUBÁNSKÉ NÁM.

8 / SETKÁNÍ U VÁNOČNÍHO STROMU NA SOLIDARITĚ

9-10 / ROZSVĚCENÍ STROMU V MALEŠICÍCH

11-13 / VÁNOČNÍ MĚSTEČKO NA ČECHÁČI

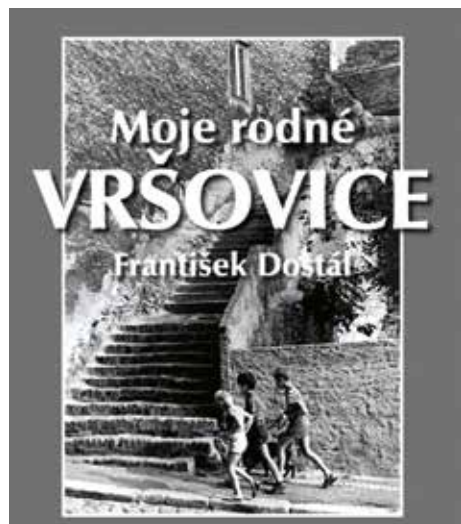

FRANTIŠEK DOSTÁL 1938–2022

Pátý prosinec máme obvykle spojený s Mikulášem, bohužel napříště už bude na tento den připadat také výročí úmrtí proslulého fotografa a zdejšího patriota Františka Dostála. Ten se díky svým reportážním a dokumentárním snímkům stal široce uznávanou legendou, ale zůstal skromným a ochotným člověkem, který vždy rád a s láskou vzpomínal na svou čtvrt. Svědčí o tom i jeho úspěšná fotografická kniha „Moje rodné Vršovice“, v níž uvádí: „No, a mně zůstal dobrý pocit, že jsem se snažil i na fotografiích z rodných Vršovic po sobě cosi zanechat pro ostatní, čeho jsem si považoval.“

František Dostál přišel na svět 21. července 1938. Dětská dobrodružství prožíval nejen ve Vršovicích, ale vydával se za nimi i do oblasti Bohdalce a Slatin. Vystudoval střední průmyslovou školu strojnickou, kde se začal seznamovat s fotografováním. I když se v tomto uměleckém oboru později dostal až na výsluní, představoval pro něj dlouhá léta jen koníček. Až skoro do důchodu totiž pracoval jako konstruktér obráběcích strojů ve Škodě Praha. Zde se mimo jiné podílel na vývoji strojů pro výrobu reaktoru pro temelínskou jadernou elektrárnu.

Otištění svého prvního snímku se dočkal v polovině šedesátých let v týdeníku Květy. Následovaly tisíce dalších publikovaných fotografií, což Františka Dostála zařadilo mezi nejúspěšnější české tvůrce. Přestože dostával nabídky od šéfů novin a časopisů, aby se stal členem jejich redakcí, vždy pokušení stálého ukotvení odolal. Z pozice externího autora mohl totiž fotit pouze to, co ho opravdu zají-

FRANTIŠEK DOSTÁL NA SNÍMKU Z ROKU 2011

malo a bavilo. V sedmdesátých letech se jeho dílo dostalo do širšího povědomí veřejnosti. Když mu bylo vytýkáno, že jeho tvorba není vhodná k vystavování, přesvědčil všechny o pravém opaku – během několika let se zúčastnil desítek výstav po celém světě. Jeho fotografie byly zastoupeny i ve dvou ročnících soutěže World Press Photo.

Námětem jeho snímků byli především lidé v pražských ulicích. Sám o sobě říkal, že je fotograf-chodec – během několika desítek let urazil po městě tisíce kilometrů. Nejprve se po zajímavých typech poohlížel ve Vršovicích a zachycoval je ve zdánlivě obyčejných situacích. Výsledkem jsou nesmírně zajímavé fotografie, které vypovídají nejen o zobrazeném člověku, ale také o místě, kde byl snímek pořízen. Jako skvělý pozorovatel měl Dostál cit pro všední věci, které se však v jeho podání stávaly mistrovskými kousky. Do obsahu svých fotografií dokázal mnohdy zahrnout i určitou nadsázku a vtip. Asi nejvíce ho proslavil soubor „Letní lidé“, na němž pracoval mezi lety 1968 a 1990 ve Zlenicích na řece Sázavě. Neustále se držel analogového fotografování, většinou na černobílý film.

František Dostál se autorsky podílel na vzniku celé řady knih. Za publikace „Trvalé bydliště Praha“ a „Lidé pravdě podobní“ získal ocenění v soutěži Nejkrásnější kniha roku. Dále je autorem knih „Čaj s příchutí jehličí“, „Psy Dodal

Dostál“, „Pražský chodník“ nebo několikadílné řady „Fotořečiště“. Vyšla mu i vzpomínková kniha „Fotograf žije dvakrát“ a pro první verzi titulu „Praha ve společné péči obyvatel“, který za minulého režimu nemohl vyjít, mu úvodní slovo napsal Bohumil Hrabal.

V osmdesátých letech vedl tvůrčí skupinu Město, která získala řadu ocenění v amatérských soutěžích, například za společné projekty jako „Doprava ve městě“ nebo „Dítě ve městě“. Jeho jméno najdete v prestižním světovém slovníku „Photographers' Encyclopaedia International, 1839 to the Present“. Je nositelem mnoha tuzemských i zahraničních ocenění.

Kromě fotografování byl jeho velkou vášní také sport. V mládí navštěvoval sportovní školu Otakara Jandery a po ročním tréninku skoku vysokého se dostal na takovou úroveň, že v této disciplíně získal titul mistra republiky. Kvůli zdravotním problémům však musel se závoděním skončit.

František Dostál podlehl těžké nemoci 5. prosince 2022 ve věku 84 let. Budeme na něho vzpomínat jako na velkou osobnost Prahy 10 – ve Vršovicích se narodil, bydlel zde téměř do svých třicátin a zasvětil jim důležitou část svého uměleckého odkazu.

KDYŽ ULICE PROMLUVÍ

CHARKOVSKÁ A ČERNOMOŘSKÁ

Staré vršovické ulice a uličky – co ty všechno pamatují. Zažily několik generací místních obyvatel, křik dětí i opilců, ruch života i zasněný noční klid, bourání původních domů a výstavbu nových. Musely si také zvykat na nová pojmenování, a že si těch změn užily opravdu bohatě! Nejdříve se staly dvoranou slavných českých osobností, poté atlasem našich řek, až musely nakonec od roku 1947 přijmout názvy, které odkazovaly k tehdejšímu Sovětskému svazu.

V souvislosti s válečným konfliktem, který rozpoutalo Rusko na Ukrajině, se v médiích často objevuje i město Charkov. Právě podle tohoto druhého největšího ukrajinského města se již 75 let nazývá ulice v horních Vršovících. Metropole na východní Ukrajině poblíž hranic s Ruskem, která má nyní asi 1,5 milionu obyvatel, byla v letech 1919–1934 dokonce hlavním městem Ukrajinské sovětské socialistické republiky.

Jenže než se naše ulice stala Charkovskou, nesla od přelomu 19. a 20. století své první jméno podle Jana Nerudy (1834–1891), věhlasného prozaika, básníka a novináře. Narodil se v Praze na Malé Straně do chudých poměrů. Jeho otec, vysloužilý voják, měl trafikou a matka pracovala jako posluhovačka. Neruda absolvoval malostranské gymnázium, ale následná studia práv a filozofie na univerzitě přerušil, neboť musel zabezpečit rodinu. Stal se novinářem a tomuto povolání se věnoval celý život. Byl redaktorem deníku Čas, poté přešel do Hlasu a od roku 1865 byl až do své smrti spjatý s Národními listy, pro které napsal přes dva tisíce fejetonů. Kromě toho založil týdeník Květy a přispíval do časopisu Lumír. Podílel se na vydání almanachu Máj, který představil novou generaci autorů. Sám stanul v čele této literární skupiny, kterou známe jako tzv. májovce. Je autorem i několika básnických sbírek, jako první vyšlo „Hřbitovní kvítí“, následovaly „Knihy veršů“, „Písňe kosmické“, „Balady a romance“, „Prosté motivy“ či „Zpěvy páteční“. Vytvořil také několik povídkových souborů, jako jsou „Arabesky“ nebo „Povídky malostranské“, jeho asi vůbec nejslavnější dílo.

NĚKDEJŠÍ VRŠOVICKÉ TRŽIŠTĚ

Nerudovu ulici jsme tedy měli ve Vršovících do roku 1940, potom se ještě nakrátko vrátila v poválečných letech 1945–1947. Během protektorátu se označovala jako Úhlavská ulice (německy Angelgasse), a to podle západočeské řeky Úhlavy, která je pravostranným přítokem Radbuzy.

Dnešní Charkovská ústí do Krymské ulice, kde se v minulosti nacházelo vršovické tržiště. Ještě předtím na nároží s Černomořskou si povšimnete secesního průčelí domu č. p. 419, který byl postaven v roce 1900 podle plánů Karla Čížka. Nacházel se zde i hostinec U Čížka. Na protějším rohu v domě č. p. 384 bydlel začátkem 20. století politik, poslanec a senátor, sociální demokrat František Modráček (1871–1960). Ten v roce 1904 založil ve Vršovících první dělnický konzumní spolek, ale známý byl i díky kontaktům na revolucionáře a předsedu vlády Sovětského svazu Vladimíra Iljiče Lenina. Zmiňuje se o tom Karel Výrut ve své knize „Kapitoly z pražské historie“. Je prokázáno, že Modráček byl jistou dobu spojku Leninovy korespondence – dopisy pro vůdce bolševiků chodily do Vršovic, odkud mu je Modráček teprve přeposílal. „Pomáhal tím klamat ruskou policii, která sledovala Leninův pobyt v exilu,“ uvádí autor publikace. V domě navíc v roce 1901 bydlela sovětská politička, pedagožka a Leninova žena Naděžda Konstantinovna Krupská, což později připomínala i pamětní deska, jejímž autorem byl sochař J. V. Švarc. Desku ale na opraveném domě již nenajdete, po listopadu 1989 byla odstraněna.

Původ názvu Černomořské ulice je zřejmý, připomíná vnitrozemské moře, které se

rozkládá mezi jihovýchodní Evropou a Asií a se Středozezemním mořem je spojeno jen úzkými průlivy Dardanely a Bospor. Ulice se ale nejprve jmenovala Kollárova, a to v letech 1896–1940 a 1945–1947. Název si vypůjčila od slovenského básníka a evangelického kněze Jána Kollára (1793–1852), který byl ovlivněn českým národním obrozením a prosazoval všeslovanskou vzájemnost. Pocházel ze slovenských Mošovců z rodiny rolníka. Postupně studoval v Kremnici, Banské Bystrici a v Prešpurku, dnešní Bratislavě. Následně navštěvoval bohosloví v německé Jeně. Seznámil se s Františkem Palackým, s Josefem Jungmannem a dalšími obrozenci. Působil jako kněz v Budapešti a od roku 1849 se jeho domovem stala Vídeň, kde byl jmenován profesorem slovanské archeologie na tamní univerzitě. Svá díla psal spisovnou češtinou, nejslavnějším z nich je básnická sbírka „Slávy dcera“.

Během druhé světové války se Kollárova ulice změnila na Otavskou (německy Ottagasse) podle řeky na jihozápadě Čech, která se u Zvíkova vlévá do Vltavy. V Černomořské ulici, která se takto označuje od zmíněného roku 1947, bychom našli i činžovní dům č. p. 469, jehož autorem je stavitel a architekt Bohumil Hrabě. Tento významný vršovický podnikatel stojí i za stavbou sokolského kina Vzlet, jehož budovu si v plné kráse po rekonstrukci můžete prohlédnout na rohu Holandské a Norské ulice.

— Michal Ezechel, kronikář MČ Praha 10

FINSKÁ SAUNA VE FINSKÉ

Pokud jste milovník saunování nebo byste tento druh relaxace rádi vyzkoušeli, můžete navštívit takřka ideální místo – Sauna klub ve Finské ulici. Je to krásná symbolika vzhledem k tomu, že v této skandinávské zemi je saunování „národním sportem“ nebo něčím jako náboženstvím, chcete-li. Finům se dokonce podařilo zapsat tuto radovánku do seznamu nehmotného kulturního dědictví organizace UNESCO. Ve vršovickém klubu vás oproti saunovým řetězcům čeká poklidnější atmosféra „rodinného podniku“, přesto tu nebudete postrádat veškerý potřebný servis.

Saunu vybudoval před dvaceti lety pan Koutecký v suterénních prostorách svého činžovního domu. Staral se o ni asi 12 let, než se rozhodl odejít do penze. Naštěstí mu tehdy osud přihráł do cesty paní Martinu Češpivovou, která od něj provoz převzala, upravila jej a v roce 2016 znovu otevřela: „Dříve jsem pracovala ve finanční branži, nejčastěji na pozici asistentky a účetní. Jednoho dne jsem dostala výpověď pro nadbytečnost a ve svých téměř čtyřiceti letech jsem dlouho nemohla sehnat adekvátní pracovní místo. Řekla jsem si tedy, že je čas zkusit to jinak. K saunování jsem měla vždycky velmi blízko a všeobecně ke službám jako takovým, při mateřské jsem pomáhala kamarádce s wellness službami. Náhoda tomu chtěla a já v jednom z časopisů objevila inzerát na saunérský kurz a o mé pracovní budoucnosti bylo rozhodnuto. Po absolvování kurzu jsem hledala vhodné prostory pro vlastní činnost. Na Desítce, kde bydlím, nic moc vhodného nebylo. Ale pan Kouba, pořadatel saunérského kurzu, mě propojil s panem Kouteckým. Slovo dalo slovo a já to vzala.“ Nová majitelka potom absolvovala ještě masérský kurz, aby rozšířila nabídku poskytovaných služeb. „Teď jsem spokojená, myslím, že přesně tohle mi v životě chybělo,“ pochvaluje si paní Češpivová svou práci, která jí je zároveň koníčkem.

Veřejná i privátní sauna

Základem zdejšího provozu je veřejná sauna s teplotou 90–100 °C, kam se pohodlně vejde osm lidí. Otevřeno je celoročně kromě července, a to v pondělí (pouze pro ženy), středu, čtvrtky a neděli od 16.30 do 21.30 hod. Po zaplacení vstupu zde můžete pobývat bez časového omezení, což v éře čipových hodiněk už nebývá obvyklé. „Přijde mi škoda, aby se člověk stresoval ubíhajícím časovým limitem, když k nám přišel odpočívat,“ vysvětluje majitelka sauny. Úterky, pátky a soboty jsou vyhrazeny pro soukromé akce. S partou kamarádů nebo kolegů z práce si tu můžete uspořádat narozeninovou oslavu, rozlučku se svobodou nebo teambuilding pro 20–25 lidí. K tomu je uzpůsobena místnost se stoly, kde lze udělat

MARTINA ČEŠPIVOVÁ

raut, takže můžete posedět a zábavu skloubit se saunováním. V někdejších sklepních prostorech není problém ani s pouštěním hudebního doprovodu do pozdních nočních hodin. Některé akce organizuje přímo majitelka sauny, například mikulášskou nadílku, halloweenskou oslavu pro děti, různé saunové kvízy nebo soutěž v ping-pongu.

Součástí klubu je také menší, privátní sauna, kterou si můžete objednat pro hezké chvíle ve dvou. V pátek k tomu můžete po vysaunování zajít ještě na párovou masáž, kdy vás oba namasírují naráz. Do této sauny můžete vzít i děti, pokud byste jim potřebovali přizpůsobit teplotu. Klasické sportovně-relaxační masáže můžete využít i v jiné dny, doporučuje se po dvou hodinách saunování půlhodina masírování. V pondělí se můžete objednat na jógu, která začíná v 18.00 hod. a je určena nejvýše pro pět osob. Pro dobrý pocit ze saunování je k dispozici i dobře vybavený bar s nabídkou domácích limonád, bylinkových čajů, čepovaného piva a drobností k zakousnutí. Jako bonus si můžete na recepci zakoupit čistě přírodní českou kosmetiku Nobilis Tilia a svůj očistný proces povýšit na voňavý zážitek.

Hledají se saunaři

Ve zdejší sauně je nejživěji ve středu, kdy se tu potkává skupina „štangastů“, kteří rádi debatují o politice a o práci. Obecně mezi zájemci o saunování převažují muži, což potvrzují i speciální ženské pondělky, které většinou nalákají jen kolem pěti zájemkyň. „Co se týče bydliště, tak samozřejmě převažují místní Vršovičáci. Někteří klienti ale přijíždějí i ze vzdálenějších koutů města. Mívám tu třeba partičku přátel, kteří hledali saunu na půl cesty, kde by se mohli scházet,“ popisuje Martina Češpivová.

Saunový klub ve Finské ulici nyní provozuje sama. Před covidem využívala v sezoně brigádníky, ale současná situace už tak růžová není. „Tehdy byl boom, vracelo se stále více zá-

kazníků, rozšiřovali jsme provozní dobu. Teď se to ale hodně změnilo, návštěvnost nám klesla asi o 30 %,“ uvádí majitelka. Důvody se podle ní dají odhadnout jen těžko: „Možná za tím je přibývající počet různých multikapacitních saunových světů s otevírací dobou od rána do noci, což my nemáme. Nebo si lidé v covidu našli jiné zájmy a teď v těžké době i mnohem více šetří.“ K tomu všemu sauně stouply provozní náklady přibližně o 150 %, a to je přitom výnosná pouze v zimním období, kdy se musí zabezpečit na zbytek roku.

Proč se saunovat?

Martina Češpivová má zcela jasno – saunování zajišťuje dokonalou očistu těla i ducha, podporuje imunitu, stimuluje lepší trávení a spánek: „Při saunování tělu simulujeme horečku, což aktivuje bílé krvinky a startuje imunitní proces. Navíc se zbavíme toxinů z nezdravého jídla a alkoholu. U dětí sauna podporuje chuť k jídlu, pro všechny je to výborný lék na usínání.“ Sauna je vhodná pro každého, kdo netrpí srdečními problémy, vysokým tlakem, záněty kůže, infekcemi či akutními respiračními stavy. A pokud se bojíte vysokých teplot a vdechování horkého vzduchu, existují různé techniky, kterými se to dá zvládnout. „Můžete začít s rukou před ústy a dýchat přes ni, sedět nejprve na nejnižší lavici a jen zvolna zvyšovat dobu pobytu v sauně. Přijďte si to vyzkoušet, nejlépe právě teď, v hlavní saunovací sezoně,“ zve všechny Martina Češpivová.

SAUNA KLUB VE FINSKÉ

Finská 578, Praha 10 – Vršovice
tel.: 604 866 524
e-mail: martina.cespivova@volny.cz
www.saunavefinske.cz
www.facebook.com/saunavefinske

SPORT PRO VŠECHNY NA ASTŘE

Pokud jezdíte přes Záběhlice, určitě jste si už někdy všimli souboru objektů v karmínové barvě na rohu ulic V Korytech a Jabloňové. Nápis na cihlové zídce pod smrkem prozrazuje, že patří do areálu Tělovýchovné jednoty Astra Zahradní Město. Z ulice ale uvidíte jen jeho menší část. Za dvěma sportovními halami se zázeminám byste našli ještě rozlehlé a velice útulné prostranství v zeleni s venkovními hřišti. Do vzhledu zdejšího komplexu se zajímavým způsobem otiskla spartakiáda, která se konala v roce 1985. Přední hala byla postavena přímo pro účely jejího nacvičování. Má tedy rozměry uzpůsobené pro dva čtverce, což byly základní stavební kameny pro sestavy na strahovský stadion. A vzadu ve svahu dodnes stojí kapitánský můstek, ze kterého cvičitel řídil nácvič skladeb pod širým nebem.

Ještě zajímavější minulost má druhá, tzv. zadní hala. Původně to totiž byla teplárna, která se teprve po přenesení provozu do Malešic dočkala rekonstrukce pro sportovní účely. „Industriální charakter stavby je dobře patrný, pozná se například podle nezvykle vysokých stropů. Zbyly tu také haldy škváry, které se rozhrnuly jako podklad pro venkovní hřiště,“ popisuje činovnice TJ Astra Monika Wachsmannová. Je z toho patrné určité provizorium. „Spartakiádní“ hala má zase jednoduchou ocelovou konstrukci typu KORD, která se

tehdy používala jak na běžícím páse po celé republice, takže není překvapivé, že Astra dnes s technickým stavem obou objektů „trochu válcí“. Ale k tomu se ještě vrátíme.

Rodinná atmosféra

Organizované sportování v této lokalitě navazuje na více než 150letou tradici záběhlické tělovýchovy a sokolství. Do dnešní podoby se jednota začala formovat v již zmíněných osmdesátých letech minulého století. Postupně se ustálila její současná sportovní nabídka, v níž

STARŠÍ ŽÁKYNĚ SE V SEZÓNĚ 2021/2022 STALY PRAŽSKÝMI PŘEBORNICEMI V HÁZENĚ

hlavní roli hrají oddíly házené a badmintonu, které doplňuje volejbal, moderní a sportovní gymnastika, aerobik a rekreační sport pro rodiče a děti. Na „detašovaném pracovišti“ v Malinové ulici je navíc k dispozici dřevěná prvorepubliková kuželna s původní dráhou, kterou kdysi otevíral samotný Vlasta Burian, a čtveřice antukových kurtů na tenis. Astra je také hrdá na svou takřka rodinnou atmosféru. Má sice téměř 750 členů, ale ti jsou zároveň vlastníky oddílů a udržují vztahy založené na nadšeném dobrovolnictví a vzájemné výpomoci. „Máme to velice provázané. Například místní hráč volejbalu zde trénuje zároveň děti v míčových hrách, zatímco jeho žena vede se svojí sestrou malé sportovní gymnastky a ještě dělá cvičitelku aerobiku pro dospělé,“ vysvětluje Monika Wachsmannová. Místní patriotkou je také současná tajemnice tělovýchovné jednoty Jana RichtEROVÁ, která se narodila o ulici níže, než je Astra. Od dětství sportovala ve zdejším Sokole a začínala tu s házenou stejně jako její dvě dcery.

Děti jako naděje

Neznamená to ovšem, že by Astra byla jen pro vyvolené. Naopak, současná vedení se jednotu snaží co nejvíce otevřít. Zaměřují se tady především na práci s dětmi, zejména ve věku od 6 do 18 let, které tvoří dvě třetiny sportovní základny. Podle Moniky Wachsmannové je dětí na sídlišti pořád hodně, navíc přibývá nová zástavba a v okolí je i několik škol. „Především chceme, aby se děti začaly jakýmkoliv způsobem pohybovat. Proto začí-

DĚTSKÉ PŘEDSTAVENÍ NA „DNI ASTRY 2022“

náme už u rodičů s nejmenšími dětmi takřka od prvních krůčků. Ty tu mohou cvičit, pohybově se rozvíjet, a tím získávají prvotní vztah ke sportu a socializaci v oddílu. Pokračovat mohou přes gymnastiku, míčové hry a pak se rozhodnout pro individuální sport, jako je badminton, nebo pro kolektivní házenou, kde mohou pokračovat až do dospělosti.“ Ve snaze podpořit zdravý rozvoj dětí a mládeže se počítá také se zpřístupněním sportovišť i mimo běžné tréninky. Každý by měl mít možnost přijít si zasportovat ve volném čase podle své chuti a možnosti tak, aby se areál co nejvíce využíval. „Přejeme si, aby tím děti také získaly trvalý vztah k místu, které je nádherné. Jedině tak se může zachovat

i do budoucna, protože i když je zastrčené, developeři o něm moc dobře vědí – nové domy už máme hned za plotem,“ ukazuje Monika Wachsmannová.

Vrcholový sport

Kromě rozvíjení dětských dovedností a rekreačního sportování ale samozřejmě ani na Astře nemohou odhlédnout od vrcholového závodění. Největších úspěchů pro oddíl dosahují badmintonisté, kteří se prosazují i na mezistátní úrovni. Mezi největší naděje tohoto sportu u nás patří například patnáctiletý Marek Čepela. Zahrál si už na dorosteneckém mistrovství Evropy a jednou by se rád zúčastnil olympijských her. Hlavní zásluhu na výchově badmintonistů Astry má trenérka Markéta Osičková, která má renomé i v mezinárodním měřítku. Velmi dobrou kvalitu vykazuje i tým místních házenkářek, do kterého patří i Monika Wachsmannová. Za poslední dva roky se oživilo vedení oddílu bývalými, velice kvalitními hráčkami, které

nepostrádají elán a nové nápady a významně rozšiřují členskou základnu tělovýchovné jednoty. Největší úspěchy posledních let zaznamenaly hráčky ročníků 2007–2008, z nichž některé mají nakročeno do republikových výběrů. Překážkou dalšího vzestupu celku je nevyhovující herní prostředí – ani novější přední hala totiž nemá pro házenou plnohodnotné rozměry, a tak musejí nejen ženy z Astry hrát zápasy a trénovat v cizích prostorách, například pronajatých od vršovického Sokola.

Nová hala a další plány

Zastaralé technické parametry stávajících objektů a potřeba důstojného soutěžního

se zde uskutečnila dobročinná sportovní akce spolku Dortem proti rakovině, návazně na to se v červnu konal první „Den Astry“, při němž se veřejnosti představily všechny zdejší oddíly. Hojně navštívená akce zahrnovala i koncert a vystoupení pro děti. Ve spolupráci s městskou částí se připravuje cyklus cvičení pro seniory, který odstartuje v březnu. Letní kempy by zase měly podpořit využití areálu v prázdninovém období, kdy tady dosud bývá zbytečně prázdná. Pokud budete mít zájem, přijďte si také zasportovat, Astra je tu i pro vás a vaše děti.

ZKOUŠÍME I KUŽELKY!

PROSTORY PŘEDNÍ HALY

zázemí přivedly už před patnácti lety oddíl na myšlenku výstavby moderní multifunkční haly. Přípravy projektu se z různých důvodů protáhly, až se konečně letos podařilo získat stavební povolení. Mezitím se ale do popředí dostala otázka potřebných financí, které ze stále velké části připadají na zajištění stávajícího provozu, splácení energií apod. Na tak velkou investici už bohužel nepostačují. V Astře tak zatím přemýšlejí nad dalšími, reálnějšími možnostmi rozvoje a rozšíření sportovních ploch a zázemí. Bude také nutné vyměnit povrchy na ostatních hřištích, které jsou místo házené vhodné spíše pro malou kopanou. Díky různým nevyužitým zákoutím v areálu lze navíc spřádat plány na vybudování pétanquové dráhy, workoutového hřiště, nebo dokonce sezónní ledové plochy.

Kromě investičních záměrů je tu pořádně živo i z hlediska nejrůznějších akcí. Letos v květnu

TJ ASTRA

V Korytech 157/27, Praha 10 – Zahradní Město
tel.: 272 769 717
e-mail: info@tjastra.cz
www.tjastra.cz

DEN RYBÁŘŮ

Čekání na Vánoce jsme si s dětmi z MŠ Tuchorazská zpřijemnilli Dnem rybářů. Podzemní mlhy, lezavo, bahno či deprese tak zůstaly spolehlivě před vchodem do školky. Tam krátké dny rozsvítilo kouzlo her, poznání, otázek a odpovědí! Celý týden jsme si povídali o vodstvu, rybkách, rybářích i vodnicích.

Začali jsme tím, že na Štědrý večer se podává kapřík, a dál jsme si odpovídali na spoustu otázek, které s tím souvisejí: Víte, jak se k nám domů na sváteční stůl dostane? Kdo se o rybníky a jejich obyvatele celý rok stará? Jak se narodí nová rybička a jak její vývoj vypadá? Kdo a kde u nás založil rybníky?

Pak se řeč stočila na vodníky. Kdo to vlastně je vodník? Jak je kreslil pan Josef Lada? Poznáte obrázky, které jsou od něho? Choval se správně vodník Kebule a co vymyslel vodník Barbora? Pojďte, zazpíváme si písničku o vodníčkovi a zatancujeme si rybí tanec.

A co pohádkové ryby, kde všude jste o nich četli? Zlatovláska, Bubáci a hashrmani, Jonáš a rybí tuk, Princezna ze mlejna, jaká pohádka vás ještě napadne? Můžete se doma zeptat maminky a tatínka. Voda a její koloběh. To je zázrak. Uděláme si pokusy se skupenstvím vody. Magično. Musíme s vodou šetřit, protože bez vody není život!

A teď hajdy na zahradu. Jú, ta je krásně a vtipně vyzdobená. Vrhne se do soutěží o zlatou šupinku. Hezky opatrně přejdeme lávku, pozor, ať nás vodník nestáhne pod hladinu! Proběhneme slalom mezi lekníny. Nakrmíme přesným hodem úhoře. A zkusíme i něco klidnějšího – složíme obraz kapříka, ten nám dal zabrat! Vymalujeme si rybičku pro splnění přání.

Jsme šikulky! Všichni si zasloužíme diplom a zlatý penízek – rybí šupinku pro štěstí a chuť! Projekt „Ryby, rybky, rybičky“ jsme si náležitě užili. Víc umíme, víme a vše do budoucna zúročíme.

— Hana Nová,
zástupkyně ředitelky MŠ Tuchorazská

Text vznikl v rámci projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání II na území MČ Praha 10 (MAP II)“, registr. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_04/7/0011050.

PRO UKRAJINSKÉ DĚTI

Klub K2 se hned na začátku konfliktu na Ukrajině zapojil do humanitární pomoci rodinám s dětmi, které uprchly do Česka a dostaly se do naší městské části. Naše ředitelka Regína Dlouhá se v uprchlické ubytovně v areálu SK Slavia ve Vršovicích seznámila s dobrovolnicí Adélou Žůrkovou. Ta se jí světila s nápadem otevřít turistický kroužek pro děti.

Adéla se původně chtěla věnovat dětem samoživitelek, nakonec se ale rozhodla udělat něco právě pro děti z ubytovny. O dva měsíce později podnikla s dětmi první výlet. Za podpory Klubu K2, radnice Prahy 10, Nadace Via a soukromých dárců se skupina vidá pravidelně, jezdí na výlety poblíž Krásné Lípy v Lužických horách, kde má Adéliná rodina postavené teepee, podniká procházky Prahou a v létě se zúčastnila i šestidenního tábora.

Děti si z výletů píšou turistický deník. Tím si nejen uchovají pěkné vzpomínky, ale především se zlepšují v češtině. Dalším příchodím dětem také ukazují, kde všude byly, a sdílením prožitků si vytvářejí nová přátelství. Adéla s nimi mluví pouze česky, učí je abecedu nebo si objednat jídlo v restauraci.

Kromě cestování připravuje Adéla pro děti i další rozmanitý program. Děti se například zapojily do příprav akce „Zahrada ve městě“ nebo tradičního svatomartinského průvodu Rodinného centra K2, kde prodávaly boršč, který uvařily jejich maminky. Při rozsvěcování vánočního stroměčku v Zahradním Městě zazpívaly české koledy a v prosinci se vydaly do Galerie Smečky, kde tvořily koláže. Čekal je také celodenní výlet do Berouna za peníze, které vybraly prodejem boršče.

Adéle se tak podařilo vytvořit bezpečnou zónu, v níž děti přijdou na jiné myšlenky a centrem jejich pozornosti už není jejich současná těžká situace, válka a stesk. Vývoj je na první pohled patrný – děti už se nechvějí, když nad nimi proletí letadlo, ani si nekousají nehty až na kůži, jak tomu bylo ze začátku.

— Pavla Haluzová, Klub K2

KRAMPUSÁCI VE VRŠOVICÍCH

Ve čtvrtek 1. prosince se uskutečnil další ročník oblíbeného pochodu čertů krampusáků Vršovicemi. O jeho uspořádání se opět zasloužily dvě kreativní učitelky ze Základní školy Karla Čapka – Veronika Dynterová a Markéta Žitková.

Přesně úderem 18. hodiny se ve škole otevřely pekelné brány a strašidelní rakouští krampusáci se dostali ven. Před školou se k nim přidal nadšený dav malých i velkých čertíků a společně se všichni přesunuli na náměstí Svatopluka Čecha, kde proběhla pekelná ohnivá show. Všichni účastníci se s krampusáky mohli vyfotografovat, a užít si tak večer plný strašidelné atmosféry.

Organizátorky se nechaly slyšet, že i přes stále narůstající počet podobných akcí jsou vděčné za návštěvníky, kteří zůstali věrní svoji tradici jako úplně první v celé Praze. Nyní se obvyklá skupina rozšířila o několik čertů a jednoho černého anděla, který měl obrovský úspěch. Nejspíš to bylo proto, že rozdával moučné červy. Děti o ně měly větší zájem než o bonbony, nejvíce si na nich pochutnávali zejména chlapci ze 7. B. A jak se průvod líbil žákům ze 4. A? „Tohle byla nejlepší strašidelná akce, na které jsem byla,“ pochvalovala si Lola. Kačka dodala, že se jí nejvíce líbil „asi ten čert s rudým obličejem“ a Vojtovi zase Smrták, protože ho znal už z výstavy dýní, kterou ve škole také pořádají.

Převládala tedy spokojenost, a tak se i příští rok nejen školáci, ale i další obyvatelé Prahy 10 mohou těšit na další průvod, který se ve spolupráci se skupinou Čerti Krampus Vršovice bude konat pro všechny znovu zdarma.

RODINNÝ FLORBAL

Církev bratrská Skalka vás zve na florbal – přijďte si s námi zahrát!

Hrajeme ohleduplně, můžete tedy přivést i děti od 6 let, horní věková hranice není omezena. Hrajeme

každé úterý od 19.30 do 21.00 hod. v malé tělocvičně ZŠ Olešská. Součástí tréninku je i krátké cvičení zaměřené na protažení a lehké posilování celého těla. Ke hře budete potřebovat vlastní sálovou obuv a sportovní oblečení, další florbalové vybavení si u nás můžete vypůjčit. K účasti je nezbytné se předem přihlásit na telefonním čísle 731 644 766. Děkuje a budeme se na vás těšit!

ÚSPĚŠNÝ SBĚR

Celkem 146 mobilních telefonů a 2 kg dalšího příslušenství se shromáždilo ve sběrných boxech umístěných v informačních kancelářích radnice Prahy 10. Podařilo se to v rámci listopadové akce „100 gramů pro přírodu“.

Tento neziskový projekt sběru vysloužilých a nepotřebných přístrojů, jehož název odkazuje na průměrnou váhu mobilního telefonu, organizuje spolek Remobil. Odložení mobilu na určené místo sběru (sběrné boxy v elektroprodejnách, červené nádoby v ulicích nebo sběrné dvory) a jejich následná recyklace přináší významné úspory přírodních zdrojů. Navíc finanční výtěžek ze sběru jde na podporu Jedličkova ústavu a školy v částce 10 Kč za každý mobil. Praha 10 tento projekt podpořila podruhé a s podobnými sběrovými akcemi se počítá i v novém roce. Podrobné informace ke sběru starých a nepotřebných mobilů najdete na stránkách www.100gramuproprirodu.cz.

NOVÁ VYHLÁŠKA O ODPADECH

Od začátku roku platí na území Prahy nová vyhláška o odpadech, která v plném rozsahu nahrazuje dosavadní právní předpis platný od roku 2007. Hlavním důvodem pro její přijetí byla změna odpadové legislativy. Do znění vyhlášky se promítly i aktuální prvky a nástroje, které podporují rozvoj systému nakládání s komunálním odpadem na území města.

Nová odpadová vyhláška v základních rysech navazuje na dosavadní právní úpravu. Cílem města tak zůstává zajistit vysokou míru materiálového či alespoň energetického využití komunálního odpadu, jehož vzniku nejde předejít. Obecní systém je dlouhodobě nastaven tak, aby obyvatelé hlavního města Prahy mohli bez nadměrného úsilí odevzdat veškerý odpad vznikající jim při nepodnikatelské činnosti v jejich domácnostech. Stejně jako dosud je v rámci obecního systému zachována i možnost odevzdání stavebního a demoličního odpadu.

Do nové vyhlášky o odpadech se promítá i postupně zaváděný projekt nádobového sběru jedlých olejů a tuků nebo svázení biologicky rozložitelného odpadu rostlinného původu z jednotlivých nemovitostí, kdy vlastní poskytnutí samostatných sběrných nádob na bioodpad a jejich svoz městem je vlastníkům nemovitostí k dispozici bezplatně. V rámci systému sběrných dvorů podchycuje vyhláška i vznik re-use pointů, na nichž mohou obyvatelé hlavního města Prahy odevzdávat znovupoužitelné movité věci, například nábytek, sportovní potřeby, vybavení domácnosti, knihy či dětské hračky. Město chce ve sběrných dvorech umožnit také bezplatné odevzdávání odpadních pneumatik.

Kromě komunálního odpadu, který pochází od nepodnikajících fyzických osob, umožňuje nová vyhláška odkládání odpadů i právnickým a podnikajícím fyzickým osobám, a to na základě uzavření písemné smlouvy s městem. Díky tomu se nyní mohou zapojit do využívání obecního systému pro biologický odpad rostlinného původu, biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven (gastroodpad), papír, plasty, sklo, kovové obaly, nápojové kartony a směsný komunální odpad.

KOMPOSTOVACÍ DIVADĚLKO

Praha 10 žije kompostováním. Dlouhá léta se zde rozvíjí komunitní kompostování a do této aktivity se mohou zapojit i obyvatelé rodinných a bytových domů, pro něž radnice zajišťuje bezplatné kompostéry díky dotaci od Státního fondu životního prostředí. Každý rok také probíhají různorodé osvětové a edukační akce, které představují kompostování jako jednoduchý a přínosný způsob předcházení vzniku zbytečného odpadu.

V loňském roce měly velký úspěch kompostovací poradny na farmářském tržišti na Kubáni, ale toto téma si našlo cestu i k nejmenším. Ve dvou místních školkách se uskutečnilo osvětové divadelní představení „Vivat kompostela“, které děti seznamuje zábavnou a hravou formou s koloběhem živin v půdě a přibližuje jim význam kompostování. V listopadu se divadelko zastavilo v MŠ Ve Stínu, kde získalo značný ohlas. „Děti byly vtaženy do děje dobře promyšlenými aktivitami. Nadchly je podněty hlavního hrdiny, ohryzku Rubínku, takže se hned chtěly zapojit do dění. Druhá část ukázala předškolákům život v kompostu. Když děti dostaly do rukou lupy a digitální mikroskop, přerostl jejich zájem v nadšení,“ vypráví ředitelka školky Marie Pavličková.

Náplň představení připravilo ekologické sdružení Ekodomov. Také Julie Včeláková, koordinátorka environmentálních aktivit a výukových programů této organizace, si návštěvu školky pochvaluje: „Děti pomáhaly ohryzku najít cestu zpátky k mamince jabloni, napovídaly panu popeláři a hledaly cestu mezi skládkou a spalovnou, až našly zahradní kompostér, v němž se ohryzek přerodil na kompost a dostal se zpátky ke kořenům. Starší děti se pak zblízka podívaly na koloběh živin, na malé kouzelníky v kompostu, kteří dovedou z ohryzku téměř udělat jablíčko, a při pohybové hře pomohly nakrmit žízlu Žofku správnými kousky odpadu, tedy vlastně ‚pokladů‘ z naší kuchyně.“

Remobil
Nezisková společnost Remobil, z.s. uděluje

certifikát společensky odpovědné obce

obce

Městská část Praha 10

Počet sebraných mobilních telefonů	146 ks
Další sebrané příslušenství nebo elektrozařízení	2 kg
Benefit pro životní prostředí: • snížení emisí ekv. CO ₂ • úspora pitné vody • snížení počtu kilometrů (letých průměrným autemobil)	384 kg 5 376 litrů 2 340 km
Množství práce pro hendikepované a jinak znevýhodněné	23 hod.
Příspěvek na dobročinnost	1 460 Kč

V Praze dne: 7. 12. 2020

VELKOOBJEMOVÉ KONTEJNERY

Do kontejnerů lze odkládat výhradně domovní odpad objemného charakteru – nábytek, podlahové krytiny, kovové odpady, zdravotní keramika, zrcadla, lyže apod. Do kontejnerů nepatří nebezpečné odpady (včetně lednic, monitorů, televizorů, autobaterií apod.), pneumatiky, bioodpady a stavební odpad. Kontejnery je zakázáno používat k odkládání odpadů z podnikatelské činnosti.

K bezplatnému předání objemného odpadu (i nebezpečného) lze využít sběrné dvory hlavního města Prahy, například v Teplárenské, Zakryté, Perucké či Malešické ulici. Ve sběrných dvorech je otevřeno v pondělí až pátek od 8.30 do 17.00 hodin a v sobotu od 8.30 do 15.00 hod.

TERMÍNY PŘÍSTAVENÍ			
katastr	místo	datum	čas
Michle	Na Pahorku x Pod Sychrovem II	16. 1.	15.00–19.00
Záběhlice	Platanová x Kapradňová	17. 1.	15.00–19.00
Michle	Nad Elektrárnou u ČD	18. 1.	14.00–18.00
Vršovice	Krymská x Moskevská (ostrůvek)	19. 1.	15.00–19.00
Strašnice	Brigádníků x U Kombinátu	20. 1.	15.00–19.00
Strašnice	Nučická x Dubečská	21. 1.	8.00–12.00
Strašnice	Nosická (pod Billou)	21. 1.	10.00–14.00
Strašnice	Nad Vodovodem x Slunečná	23. 1.	14.00–18.00
Strašnice	Srbinská (mezi garážemi)	23. 1.	15.00–19.00
Vršovice	Vladivostocká x Gruzinská	24. 1.	15.00–19.00
Záběhlice	Sněžňenkova x Meruňková	25. 1.	14.00–18.00
Strašnice	Křenická x Olešská	26. 1.	15.00–19.00
Záběhlice	Bramboříková, parkoviště	27. 1.	15.00–19.00
Malešice	Rektorská x Bakalářská	28. 1.	8.00–12.00
Záběhlice	Kamelova (mezi č. 2 a 4)	28. 1.	10.00–14.00
Vršovice	U Vršovického nádraží x Ukrajinská	30. 1.	14.00–18.00
Vršovice	Vršovická x Karpatská	30. 1.	15.00–19.00
Vršovice	Pod Altánem x Na Vrších	31. 1.	15.00–19.00
Záběhlice	nám. Mezi Zahradkami (okraj parku)	1. 2.	14.00–18.00
Vršovice	Připotoční x Oblouková	2. 2.	15.00–19.00
Malešice	Káranská x Pobořská	3. 2.	15.00–19.00
Vršovice	Madridská x Norská	4. 2.	8.00–12.00
Záběhlice	Ostružinová x Jahodová	4. 2.	10.00–14.00
Michle	Elektrárenská x Nad Vršovskou horou	6. 2.	14.00–18.00
Strašnice	Doubravčická x Tehovská	6. 2.	15.00–19.00

NAVÝŠENÍ TŘÍDĚNÉHO SBĚRU

V uplynulém roce podala městská část na magistrát celkem 155 žádostí (zahrnujících 189 různých požadavků) na navýšení kapacity a dostupnosti sběru tříděného odpadu a zřízení dalších domovních stanovišť. V souvislosti s dokončením nové bytové výstavby vznikla tři nová stanoviště tříděného sběru, další tři byla zřízena ve stávající zástavbě – v Dykové ulici, Na Třebešíně a v Bramboříkové. Podařilo se významně navýšit počet sběrných nádob pro jedlé oleje a tuky, které přibýly na téměř padesáti místech.

NOVÉ STANOVISŤE TŘÍDĚNÉHO ODPADU V BRAMBOŘÍKOVÉ ULICI

V současné době je na území Prahy 10 celkem 283 veřejně přístupných míst s nádobami pro odkládání tříděných komunálních

odpadů. Na sedmi stanovištích jsou k dispozici podzemní sběrné nádoby a v 65 případech je zřízeno tzv. domovní stanoviště tříděného sběru, kde jsou nádoby k dispozici pouze obyvatelům bytového objektu či areálu. Umístování nádob přímo v domech zlepšuje dostupnost třídění pro místní obyvatele a tento trend by měl v následujících letech sílit. Vlastníci domu mohou žádost o domovní stanoviště podávat využitím formuláře, který najdete ve složce „Odpady“ na www.praha10.cz.

Přehled podaných a vyřízených požadavků na navýšení tříděného sběru v Praze 10 v roce 2022:

navýšení četnosti svozu papíru	47
navýšení četnosti svozu plastů	27
navýšení četnosti svozu kovů	6
navýšení četnosti svozu nápojových kartonů	5
navýšení četnosti svozu skla	21
zřízení nového venkovního stanoviště	6
zřízení nového domovního stanoviště	22
nová nádoba na kovové obaly	7
nová nádoba na jedlé oleje	48
celkem požadavků	189

ŘÁDKOVÁ INZERCE

TRÁPÍ VÁS POČÍTAČ? POČÍTEJTE S NÁMI! PROVÁDÍME ČIŠTĚNÍ, ZRYCHLENÍ, INSTALACE, OPRAVY, VZDÁLENOU POMOC, OBNOVU DAT, DOUČOVÁNÍ A KURZY. PRONAJÍMÁME ZASEDACÍ MÍSTNOST. VOLEJTE 731 732 737, RUSKÁ 1343/200. TĚŠÍME SE NA VÁS.

P10/01/23/OKP/1861

OPRAVA ŽALUZÍ – VÝMĚNA VODICÍCH LANEK – NOVÉ ŽALUZIE – SEŘÍZENÍ PLASTOVÝCH OKEN A DVEŘÍ – SÍŤ PROTI HMYZU.

PAVEL.JANCI@EMAIL.CZ, TEL.: 733 720 950

P10/01/23OKP/1686

LEKCE ANGLIČTINY S RODILÝM MLUVČÍM.

SOUKROMÉ, FIREMNÍ, ONLINE. LZE

NA FAKTURU. CENA 400–500 KČ/60 MINUT.

VOLEJTE 776 763 813

P10/01/23/OKP/1459

KOUPÍM GARÁŽOVÉ STÁNÍ (NIKOLI VENKOVNÍ) V LOKALITĚ PRAHA 10 A OKOLÍ, NEJLÉPE ZÁBĚHLICE, ZAHRADNÍ MĚSTO, SKALKA – NENÍ PODMÍNKOU. VOLEJTE 603 232 959, NEBO E-MAIL: CIGNA@FUTURE3000.CZ P10/01/23/OKP/1723

PRACOVISŤE PPP STŘEDOČESKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V PRAZE 10 – VRŠOVICÍCH PŘIJME METODIKA PREVENCE. NÁSTUP DLE DOHODY. KONTAKT: TRAVNICKOVA@PPPSK.CZ

P10/01/23/OKP/1810

PRACOVISŤE PPP STŘEDOČESKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V PRAZE 10 – VRŠOVICÍCH PŘIJME SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA. NÁSTUP DLE DOHODY. KONTAKT: TRAVNICKOVA@PPPSK.CZ

P10/01/23/OKP/1809

KOUPÍM BYT V PRAZE 10, PŘÍMO OD MAJITELE. TEL.: 604 617 788

P10/01/23/OKP/1838

HANUŠ KUFFNER (1861–1929)

Na 12. ledna připadá výročí narození důstojníka rakousko-uherské armády a pozdějšího spisovatele a novináře, redaktora politických periodik a autora historických publikací z oboru vojenství. Jeho **(...pokračování v tajence)**, ale on je používal ve verzi, která vznikla zkrácením a počestěním německé podoby „Johannes“. Pocházel z jihočeských Mirovic z rodiny berního úředníka. Absolvoval kadetní školu a vstoupil do vojska, v němž sloužil 14 let. Pro své národnostní smýšlení ale toto prostředí opustil a v roce 1899 se vydal na dráhu žurnalisty.

Psal pro Národní politiku a Národní listy, přispíval i do Časopisu českého musea. Získal si dobré jméno jako znalec českého válečnictví, v mnoha pracích se zabýval dějinami husitského vojska a bitev, které svedlo. Obdivoval taktické umění Jana Žižky a Prokopa Holého, sestavil rozsáhlý „Atlas husitských válek“, vydal „Husitské vojny v obrazech“ nebo dílo „Bitva u Lipan“. V popředí jeho zájmu ale byla i bitva na Bílé hoře („Bělohorská porážka“)

nebo otázka postavení nově založeného Československa po velké válce („Náš stát a světový mír“). Největší úsilí věnoval vytvoření didaktické pomůcky pro školní děti. Tou byly kovové figurky příslušníků husitského vojska – se svými uměleckými spolupracovníky jich od roku 1908 navrhl a vyrobil asi 600 druhů. Jejich malá část potom byla vydána i v tištěné podobě. Hanuš Kuffner zemřel ve Starých Strašnicích, konkrétně v domě č. p. 522 v ulici Na Třebešíně, a byl pohřben na Olšanských hřbitovech.

Správné znění tajenky nám zašlete e-mailem (redakce@praha10.cz), nebo poštou (Praha 10, měsíčník městské části, Vršovická 68/1429, 101 38 Praha 10) do 20. ledna 2023. Nezapomeňte uvést svou adresu či jiný kontakt. Tři vylosovaní výherci od nás obdrží knihu. Tajenka z minulého čísla zní „se zabýval technikou dřevorytu“. Knihu za správnou odpověď od nás dostanou: Marie Kolací, Záběhlice; Barbora Budilová, Strašnice a Aneta Gaubová, Záběhlice.

POMŮCKA: ANABIÓZA, ENGRAM, ETTICH, GÖRBE, NAGO, OEDIPUS, SIPA	TRADIČNÍ FILIPINSKÝ DOMORODÝ SPORT	PANOVNICKÝ STOLEC		TANTALOVA DCERA	SENECOVO HUDEBNÍ DRAMA		JEDLÁ ČÁST BRAMBOR	SPISOVÁ ZNAČKA	NĚKDEJŠÍ SPZ LOUN	ANGL. SPRAVEDLIVÝ		3. DÍL TAJENKY	MEZINÁR. ROZHLA- SOVÁ A TEL. ORGANI- ZACE	BĚLORUSKÝ SPISOVA- TEL
VÝZVA K TICHU			NUŽE			ANGL. PŮL					BIBLICKÝ TRPITEL			
EVROPAN			KÓD IRSKA KOUPAČÍ NÁDOBY			PROVAZY JMÉNO MAĎARSKÉ UMĚLKYNĚ GÖRBE					RUSKÝ SVĚT SEPISOVÁNÍ ROZTRÍDE- NÝCH PŘEDMĚTŮ			
1. DÍL TAJENKY								OCHUCENÉ LIHOVÉ NÁPOJE SPOJKA						
SKRYTÁ FORMA ŽIVOTA PŘI PŘEZÍVÁNÍ NEPŘÍZNIVÝCH PODMÍNEK									OBRUBA (HOVO- ROVĚ) OSMIUHLÍ- KATÝ ALKAN					
	VODUŠKA	PO PRAVÉ RUCE VČELÍ SPOLEČEN- STVÍ								UKAZOVACÍ ZÁJMENO ŠPANĚLSKÝ RÁKOS			PÍSMENO RECKÉ ABECEDY	RÝNSKÝ ČLUN
PLOŠNÉ MÍRY				KÓD UKRAJINY SOLMIZAČNÍ SLABIKA			NÁSTROJ NA ŠKRÁBÁNÍ VÝTVARNÝ OBOR							
LAOSKÝ KMEN			ZNAČKA FEMTO- SEKUNDY 2. DÍL TAJENKY			URÝCHLENÍ CHEMICKÝCH POCHODŮ ŘÍMSKÝ KRU- TOVLÁDCE								
MALÁ OJ					AKATOLÍK CHEM. ZN. STRÍBRA									
MENŠÍ DŘEVINA				LATINSKY VZDUCH ESPERANT- SKY POPIRAT				JAPONSKÉ SÍDLO HMOTA VYTÉKAJÍCÍ Z UCHA					TVŮRCE	VELKÁ MYŠ S DLOUHÝM OCASEM
	PLANETKA	PAMĚŤOVÁ STOPA BALÍK Z KLESTÍ							ŽÁDNÝM ZPŮSOBEM KOVAT					
MLÁDĚ LOSA					OHMATÁNÍ ROZHOVOR PO INTERNETU						CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO LEHKÉ TOPNÉ OLEJE (ZKR.)			
EGYPTSKÁ PLOŠINA						NEVODIVÉ LÁTKY 1 CM = 10 ..								
TEXTILNÍ ROSTLINA					AUTOMO- TOKLUB (ZKR.)				MEZINÁ- RODNÍ ZKRATKA ČASU			LATINSKY KOST		
OPIČÍ					TEMNOTA				ANGL. PRST NA NOZE			MPZ ARGENTINY		

Velká Praha

na území dnešní Desítky

100. výročí
připojení Královských Vinohrad, Vršovic,
Strašnic, Záběhlic a Malešic k Praze

Výstava
na náměstí Svatopluka Čecha
Praha 10 – Vršovice

Městská
část
Praha 10

praha10.cz/velkapraha